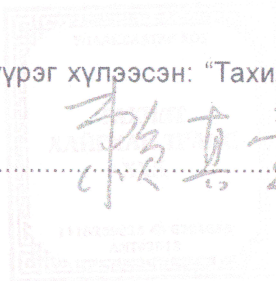

Батлав. БОАЖЯ – Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын дарга

..... / А. Энхбат /

Зөвшөөрч, хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээсэн: “Тахилт хайрхан транс” ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал

..... / Лай Жэнь Бао /

**“ТАВАНТОЛГОЙ – МАНЛАЙ – ХАНГИ ЧИГЛЭЛИЙН ХҮНД ДААЦЫН АВТО ЗАМ
БАЙГУУЛАХ” ТӨСЛИЙН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР - 6284655/

Хянасан:

БОАЖЯ-Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын ахлах мэргэжилтэн

..... / П. Шинэцэцэг /

Боловсруулсан:

“Тахилт хайрхан транс” ХХК-ийн байгаль орчны ахлах мэргэжилтэн

..... / Б. Лхагважаргал /

2023 он

TAKHILT KHAIKHAAN TRANS
LLC

ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС ХХК

Улаанбаатар хот, Хан-Уул дүүрэг, 15-р хороо,

Их Монгол Улсын гудамж,

Моннис Бьюлдинг, 6-р давхар

Утас: + (976) 88109158

Email: admin@tkl.mn

2023.06.26 № 23/203
танай _____ ны № _____ д

БОАЖА – ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧИН,
БАЙГАЛИЙН НӨӨЦИЙН
УДИРДЛАГЫН ГАЗАРТ

Төлөвлөгөө батлуулах тухай

Манай компани Засгийн газрын тохируулагч агентлаг Үндэсний хөгжлийн газартай байгуулсан концессийн гэрээний дагуу “Тавантолгой – Манлай – Ханги” чиглэлийн хатуу хучилттай 470.90 км авто зам барих төслийг хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

2021 оны 2-р сарын 08-ны өдрийн 2019/J207 дугаар бүхий төслийн Байгаль орчны нарийвчилсан байдлын үнэлгээ, Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн зөвлөмж чиглэл, Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 05-р сарын 15-ны өдрийн ажлын хэсгийн дүгнэлт, зөвлөмж, чиглэлүүд болон БОАЖА-ны сайдын 2019 оны 10-р сарын 29-ний өдрийн А/618 тоот бүхий журмын дагуу боловсруулсан 2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хүргүүлж байна.

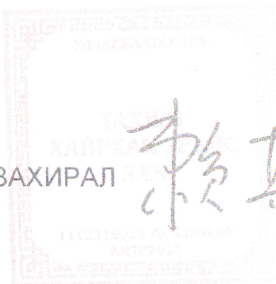
Иймд 2023 оны байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөг хянан батлаж, бидний ажилд дэмжлэг үзүүлнэ үү.

Хүндэтгэсэн,

ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

赖真宝

ЛАЙ ЖЭНЬБАО

Батлав. БОАЖЯ – Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын дарга

..... / А. Энхбат /

Зөвшөөрч, хэрэгжүүлэх үүрэг хүлээсэн: “Тахилт хайрхан транс” ХХК-ийн гүйцэтгэх захирал

..... / Лай Жэнь Бао /

**“ТАВАНТОЛГОЙ – МАНЛАЙ – ХАНГИ ЧИГЛЭЛИЙН ХҮНД ДААЦЫН АВТО ЗАМ
БАЙГУУЛАХ” ТӨСЛИЙН 2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

/АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР - 6284655/

Хянасан:

БОАЖЯ-Хүрээлэн буй орчин, байгалийн нөөцийн удирдлагын газрын ахлах
мэргэжилтэн

..... / П. Шинэцэцэг /

Боловсруулсан:

“Тахилт хайрхан транс” ХХК-ийн байгаль орчны ахлах мэргэжилтэн

..... / Б. Лхагважаргал /

2023 он

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний агуулга

1. Төслийн товч танилцуулга	4
1.1. Төслийн нэр	4
1.2. Төслийн зорилго.....	4
1.3. Төсөл хэрэгжүүлэгч.....	4
1.4. Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, талбайн байршил.....	4
1.5. Эрх бүхий зөвшөөрөл.....	5
2.Төслийн талбай, түүний орчны байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн төлөв байдлын товч тодорхойлолт	6
2.1 Аймгуудын байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл.....	6
2.2 Сумдуудын байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл.....	8
3.Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөлийн товч тодорхойлолт	10
3.1 Агаар:	10
3.2 Усан орчин:.....	10
3.3 Хөрсөн бүрхэвч:	10
3.4 Ургамлан нөмрөг:	10
3.5 Амьтны аймаг:	10
3.6 Нийгэм эдийн засгийн нөлөөлөл:.....	11
4.Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт	11
4.1. Байгаль орчны хамгаалах үндсэн чиглэл:.....	11
4.2. 2023 онд зам барилгын төслийн ажлын төлөвлөлт:	12
5. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө:	18
6. Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө:	31
6.1. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын карьеруудын техникийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	37
6.2. Зам ангийн түр кемп байсан газрын техникийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	64
Дээр танилцуулсан туслан гүйцэтгэгч, дэд гэрээлэгч компаниуд нь зам барилгын ажлын гэрээний үүргээ дуусаад дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	65
7. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө:	65
8. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө:	66
9. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө:	68
10. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр:	71
11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө:.....	73
12. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө:	76

13. 2023 оны байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний нийт зардал: 77

1. Төслийн товч танилцуулга

1.1. Төслийн нэр

“Тавантолгой-Манлай-Ханги чиглэлийн хүнд даацын авто зам байгуулах”

1.2. Төслийн зорилго

Концессын тухай хуулийн 6.2.12, Улсын Их Хурлын 2018 оны “Тавантолгойн нүүрсний ордын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 73 дугаар тогтоол, Засгийн газрын 2013 оны 317 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрийн өмчийн концессын зүйлийн жагсаалт”-ын 20 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2019 оны “Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах, концессын гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгох тухай” 238 дугаар тогтоолуудыг үндэслэн Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын нутагт орших Тавантолгойн нүүрсний уурхайгаас, Ханги боомт хүртэлх замыг хүнд даацын хатуу хучилттай автозамыг барьж байгуулах болно.

1.3. Төсөл хэрэгжүүлэгч

Төслийн захиалагч: “Засгийн газрын тохируулагч агентлаг ҮНДЭСНИЙ ХӨГЖЛИЙН ГАЗАР”

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Тахилт хайрхан транс” ХХК

Төслийн туслан гүйцэтгэгч: “Эй энд би инженеринг” ХХК

1.4. Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, талбайн байршил

Төлөвлөж буй авто замын трасс нь Өмнөговь аймгийн Цогтцэций, Манлай сумд болон Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумдын зарим нутаг дэвсгэрийг хамарсан 470.90 километр урт авто зам байна. Өмнөговь аймгийн Цогтцэций, Манлай сумд, Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын нутаг дэвсгэрт нийт 8 багийн нутаг дэвсгэрийг хэсэгчлэн дайран өнгөрнө.

Зураг 1. Замын төслийн зураг

Төслийн замын трассыг ЗТХЯамны сайдын баталсан замын чиглэлтэй давхцуулж төлөвлөсөн. Мөн дайран өнгөрч буй сум орон нутгийн саналыг харгалзан үзэж хамтран ажилласан. Авто замын төгсгөл нь Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын Ханги боомтын ачаа тээврийн орцтой нийлж дуусч байна. Замын трассыг “Эрдэнэс таван толгой нүүрсний уурхай” бусад уурхай, сумуудын ерөнхий төлөвлөгөөтэй уялдуулан төлөвлөсөн болно.

Өмнөговь аймгийн Цогтцэций, Манлай сум, мөн Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумдын засаг дарга болон холбогдох байгууллагуудаас газар олголтын болон түгээмэл тархацтай материал авахтай холбоотой зөвшөөрөл, захирамжуудыг гаргуулсан. Төлөвлөгдөж буй авто замын тухайн газар орны онцлог, барилгын ажлын цар хүрээ зэргийг харгалзан захиалагчтай харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр төслийн замыг 12 хэсэгт хувааж авто замын зураг төслийг боловсруулсан байна.

Монгол Улсын Засгийн газрын тохируулагч агентлаг Үндэсний хөгжлийн газар нь “Тахилт хайрхан транс” ХХК-тай 2019 оны 7 дугаар сарын 31-ний өдөр байгуулсан ба энэхүү төслийн хүрээнд “Тахилт хайрхан транс” ХХК-ийн хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж буй “Тавантолгой-Манлай-Ханги чиглэлийн хүнд даацын тээврийн хэрэгслийн авто зам”-ын төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний ажлын тайланг “Мон газар экологи” ХХК нь гүйцэтгэсэн.

1.5. Эрх бүхий зөвшөөрөл

- Концессын тухай хуулийн 6.2.12, Улсын Их Хурлын 2018 оны “Тавантолгойн нүүрсний ордын үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх талаар авах зарим арга хэмжээний тухай” 73 дугаар тогтоол, Засгийн газрын 2013 оны 317 дугаар тогтоолоор баталсан “Төрийн өмчийн концессын зүйлийн жагсаалт”-ын 20 дахь хэсэг, Засгийн газрын 2019 оны “Тогтоолын хавсралтад өөрчлөлт оруулах, концессын гэрээ байгуулах зөвшөөрөл олгох тухай” 238 дугаар тогтоолууд,
- Зам, тээвэр хөгжлийн яамны Сайдын 2019 оны 326-р тушаал
- БОАЖЯ-ны 2019.12.26-ний өдрийн 13/ тоот Байгаль орчны ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт
- 2019.10.17-ны өдрийн А/223, 2019.12.11-ны өдрийн А/288 тоот Өмнөговь аймгийн Цогтцэций сумын засаг даргын “Замын трасс тогтоох тухай” захирамж
- 2020.07.23-ны өдрийн Өмнөговь аймгийн Манлай сумын засаг даргын “Авто замын трассын зураг хийх газрыг батлах тухай” А/95 тоот захирамж
- 2019.10.09-ны өдрийн Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын засаг даргын А/124

тоот “Тавантолгой-Манлай-Ханги авто замын чиглэлийг тогтоож, газар ашиглуулах тухай захирамж

- 2020.04.28-ны өдрийн Дорноговь аймгийн засаг даргын “Зөвшөөрөл олгох тухай” А/364 дугаар захирамж /карьер ашиглах зөвшөөрөл/
- 2020.04.28-ны өдрийн Өмнөговь аймгийн засаг даргын “Авто замын бүтээн байгуулалтын ажилд ашиглагдах түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашиглах зөвшөөрөл олгох тухай” А/445 тоот захирамж /карьер ашиглах зөвшөөрөл/
- Дорноговь аймгийн Хатанбулаг сумын Эргэл багийн 01, Агаруут багийн 01/05, Аман ус багийн 04 тоот иргэдийн нийтийн хурлын тогтоол, тэмдэглэл
- Өмнөговь аймгийн Манлай сумын Жаргалант багийн 01/01, Өгөөмөр багийн 08/01 тоот иргэдийн нийтийн хурлын тогтоол, тэмдэглэл, Цогтцэций сумын Цагаан Овоо багийн 06 тоот, иргэдийн нийтийн хурлын тогтоол тэмдэглэл зэрэг болно.

2.Төслийн талбай, түүний орчны байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн төлөв байдлын товч тодорхойлолт

2.1 Аймгуудын байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл

Өмнөговь аймаг : Өмнөговь аймаг нь 165,0 мянган хавтгай дөрвөлжин километр нутаг дэвсгэртэй, 15 сум, 59 багтай. Аймгийн төв нь Даланзадгад хот. Өмнөговь аймаг нь Монгол улсын хамгийн өмнөд хэсэгт оршдог бөгөөд урд талаараа БНХАУ-тай, баруун талаараа Баянхонгор, баруун хойд хэсгээр Өвөрхангай, хойд талаараа Дундговь, зүүн талаараа Дорноговь аймгуудтай тус тус хиллэн оршино. Аймгийн төв Даланзадгад хот нь Улаанбаатар хотоос 560 км зайтай.

Газарын гадарга, газарзүйн байрлал: Өмнөговь аймгийн нийт нутаг дэвсгэр нь Алтайн өвөр говь, Галба-Өөш-Долоодын говь, Онги, Таац, Умардын говийн гүвээт-Халхын голын гэсэн ай савуудад хамрагддаг байна. Аймгийн нутаг дэвсгэр ерөнхийдөө говь, цөлөрхөг хээр зонхилсон байх ба Говь Гурван Сайхан уулын Байгалийн нөөц газар, Загийн ус Байгалийн цогцолборт газар, Говийн бага (А, Б) Дархан цаазтай газар зэрэг улсын тусгай хамгаалалттай газрууд байна. Аймгийн нутаг төв хэсэгтээ хамгийн өндөрлөг буюу далайн түвшнээс дээш 2800м, бусад хэсэгтээ нам дор газар буюу д.т.д 1090м орчим өндөрт өргөгдсөн байна. Монгол орон өргөргийн дагуу сунаж тогтсон, хойноосоо урагш чиглэлд байгалийн эрс тэс онцлог бүхий уулын тайга, өндөр уул, ойт хээр, нугат хээр, хээр, хуурай хээр, цөлжүү хээр, заримдаг цөл, умардын цөл, жинхэнэ цөл, говь цөл гэсэн бүс бүслүүрүүд оршдог. Өмнөговь аймгийн нутаг дэвсгэр хуурай хээр, цөлийн хээр, умардын цөл, заримдаг цөл, цөл, жинхэнэ цөл гэсэн бүс бүслүүрт ямар нэгэн хэмжээгээр хамрагдаж байна

Өмнөговь аймгийн нутгийн баруун тал, төв хэсэг рүү Говийн Алтайн нурууны салбар уулс түрж ордгоос аймгийн баруун болон төв хэсэг нь нилээд уулархаг байдалтай юм. Аймгийн нутгийн зүүн хойт хэсэгт орших Шанхай Өгөөмөрийн жижиг уул, нуруудыг оруулаад, нийт уул нуруудын эзлэх талбай аймгийн бүх нутгийн 18%-ийг эзэлнэ. Энэ байдлаас үзэхэд аймгийн нутаг нь ерөнхийдөө талархаг байдалтай байна. Талархаг гадаргуутай нутаг нь дотроо: жижиг уулс, цав толгод, ухаа гүвээ талархаг газар, хогос хонхортоо хужир марзтай тойром, жижиг довцог элс, манхан бүхий нам дор газар гэсэн хоёр хэсэгт хуваагдах бөгөөд жижиг уулс, цав толгод ухаа гүвээ бүхий талархаг газар нь аймгийн нутгийн зүүн хойт хэсэгт, өндөр уулсын бэл дагуух нутгуудыг хамарч аймгийн нийт нутгийн 56%-ийг эзэлнэ. Харин хогос хонхортоо хужир марзтай тойром, жижиг довцог элс, манхан бүхий нам дор газарт аймгийн нутгийн хойт хэсгээр түрж орж ирэх Олон нуруудын хөндийн төгсгөл болох Онгийн голын адаг, Улаан нуурын сав дагуух нутаг болон Борзон Галбын говь, тэрчлэн Нэмэгт уулын ар хоолой, Ингэн сэвстэй, Цайлангийн говийг дайрч улсын хилийн дагуу үргэлжлэх Алтайн өмнөд говийн зүүн үзүүр болох нам дор газар нутгууд орно. Нам дор газрууд нь аймгийн нутгийн 26%-ийг хамарна. Аймгийн газар нутгийн гадаргуугийн энэхүү онцлог шинж нь аймгийн байгаль цаг уурын нөхцөлд зохих ёсны нөлөөг үзүүлдэг. Тухайлбал тус аймгийн баруун өмнөт талын нам дор нутгуудад намрын хүйтрэлт нилээд аажуу орж, хавар эрт дулаардаг бол уулархаг нутаг, түүний дотор Гурвансайханы нуруу дагуух нутгуудад намар эрт хүйтэрч, хавар хожуу дулаардагас хүйтний улирал харьцангуй урт болдог байна. Тус аймгийн нутгийн уул нурууд нь баруунаасаа зүүн тийш чиглэсэн тогтоцтой, урт сунгуу хэлбэртэй юм. Мөн уул нурууд нь хоорондоо элсэн довцог, манхан хужир марзтай хогос, тойром элбэгтэй нарийн хөндий хоолойнуудаар зааглагдана.Түүнчлэн хойноосоо урагш үелэж зэрэгцсэн байрлалтай болно.

Тус аймгийн нутагт нийтдээ 32.2 мян.га талбайг элс эзэлж байна. Үүний 40 орчим хувийг нүүдэг элс эзэлдэг. Сэврэй сумын Хонгорын элсэн уул нь 180-д км урт, зарим газартаа 20 км өргөн юм. Аймгийн газрын гадаргуугийн өндөршилтийн зургаас үзэхэд далайн түвшнээс дээш 1000 метр

хүртэл өргөгдсөн нутаг 5321.7 м.га, 1000-1400 метрт 8633.0 мян.га, 1400-1800 метрт 2074.9 мян.га, 1800-2400 метрт 468.2 мян.га, 2400 метрээс дээш өргөгдсөн нутаг 18.5 мян.га байна. Өөрөөр хэлбэл нийт нутгийн дийлэнх хувийг далайн түвшнээс дээш 1000-1400 метрт өргөгдсөн жижиг уул, толгод, ухаа гүвээ, тэгшивтэр гадаргуутай нутаг эзэлж байна

Уур амьсгал: Өмнөговь аймгийн нутаг дэвсгэр нь Төв Азийн хуурай, хуурайдуу говь, цөлийн бүсэд багтах бөгөөд далайн түвшинээс дээш 1300-1600м-н дундаж өндөрт оршино. Нутаг дэвсгэрийн хувьд хайрга чулуу элс ихтэй тачир сийрэг бэлчээрийн ургамалтай, уул нуруу, хонхор хөндий, тэгш тал, говь цөл алаглан оршдог. Эх газрын хуурай сэрүүн, эрс тэс уур амьсгалтай, өргөрөгийн дагуу буюу баруун талын уулархаг нутгаасаа зүүн тийш говь уруугаа болох тусам дулаардаг хуурай агаартай хөрсөнөөс уурших чийгийн нөөц бага, агаар нэн хуурай учираас хур тунадасны хэмжээ бага, салхи ихтэй учир шороон шуургатай өдрийн тоо олон байдаг. Энэ онцлогоороо хөрсний физик өгөршүүлэл ихтэй, тариалан эрхлэхэд тохиромжгүй байдаг ч нар салхины эрчим хүчний их нөөцтэй нутаг юм.

Дорноговь аймаг: Монгол орны зүүн өмнөд хязгаарт Өмнөговь, Дундговь, Говьсүмбэр, Хэнтий, Сүхбаатар аймгуудтай хил залган оршдог. Аймгийн төв нь Сайншанд хот. Хойд, урд хоёр гүрнийг холбосон, төвийн бүсийн хөгжлийн гол тэнхлэг болсон төмөр зам дайран өнгөрдөг. Энэ замын дагуу тус аймгийн бүх сумын 42,8 хувь, хүн амын 54,8 хувь нь оршин суудаг. Хилийн байнгын үйл ажиллагаатай Замын-Үүдийн, улирлын ажиллагаатай Баянбулаг-Мандалын боомтуудтай. “Замын-Үүд” эдийн засгийн чөлөөт бүс байгуулах эрх зүйн орчин бүрдсэнээр Монгол улсын хөгжил дэвшлийн нэгэн үүд хаалга болж хөгжих ирээдүйтэй.

Боловсрол эрүүд мэнд: Манай аймагт ЭМШУҮИС-ийн Дорноговь аймаг дахь салбар сургууль, Мэргэжлийн сургалт үйлдвэрлэлийн төв, Төмөр замын МСҮТөв, Ерөнхий боловсролын төрийн өмчийн 21, хувийн 1 сургууль, 17 дотуур байр, төрийн өмчийн 32, хувийн 4, төмөр замын 4 цэцэрлэг, эрүүл мэндийн 100 байгууллага үйл ажиллагаа явуулж байна. Говийн догшин ноён хутагт Данзанравжаагийн нэрэмжит "Саранхөхөө" театр, Иргэдийн хөгжил төв, Усан спорт сургалтын төв, Төв номын сан, Музей сургалт судалгааны төв, Ноён хутагт Данзанравжаагийн музей, Орон нутгийн 2 телевиз, “Өнөөгийн Дорноговь” сонин зэрэг соёл мэдээллийн байгууллагууд үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Аж үйлдвэр тээвэр: Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2018 оны эцэст 230.7 тэрбум төгрөгт хүрч өмнөх оноос 68.5 (42.2%) тэрбумаар өссөн байна. Үүнд уул уурхайн салбарын үйлдвэрлэлт 55.1 хувиар, боловсруулах салбарын үйлдвэрлэл 27.8 хувиар, цахилгаан дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэлт, усан хангамжийн салбарын үйлдвэрлэл 38.0 хувиар тус тус өсчээ.

Гадаргад нь кайнозойн эриний хурдас их тархсан бөгөөд хайлуур жоншны орд олонтой. Зэс молибден (цагаан суварга), чулуун нүүрс (Алагтогоо), төмөр (Чандмань уул) болон барилгын материалын баялаг бий. Хайлуур, жонш олборлох уурхай байдаг. Дорноговь аймгийн нутгаар төмөр зам нэвтрэн өнгөрөх бөгөөд Сайншанд хот нь манай орны төмөр замын чухал зангилаа юм. Дорноговь аймгийн Замын-Үүд, Хангийн хилийн боомт нь Монголоос Хятад руу гарах хилийн том боомт юм.

2.2 Сумдуудын байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн ерөнхий мэдээлэл

Өмнөговь аймаг Цогтцэций сум: Цогтцэций сум нь 72.5 хавтгай дөрвөлжин километр нутаг дэвсгэртэй, Алтайн уулархаг мужид багтдаг. Нийслэлээс 540 км, аймгийн төвөөс 100 км зайд, өөрийн аймгийн Цогт-Овоо, Манлай, Баян-Овоо, Ханхонгор, Ханбогд, Номгон сумдтай, Дундговь аймгийн Өлзийт сумтай хиллэн, далайн түвшинээс 1200-1791 м-ийн өндөрлөгт орших бөгөөд бүхэлдээ говь цөлийн бүсэд хамаарна.

Булаг, шанд, уул, толгод, говь хөндий, хоолой хослосон байгалийн эрдэнэс баялагаар баян, Монгол Улсын баатар эмэгтэй Т.Борын өлгий нутаг, Гэсэр гэлэнгийн домогт хурдан хул мориор домголсон Говь шанхын хурдан удмын адуу, арвин баялаг нөөцтэй “Тавантолгой” нүүрсний орд зэргээр алдартай, нутаг юм.

Тус сум нь чулуун нүүрс, Гөлтгөнө, галд тэсвэртэй шавар, алт, зэс, хужир зэрэг эрдэс баялгаа хөрсөн дороо агуулсанаас гадна эдийн засгийн голлох салбар нь мал аж ахуй бөгөөд сүүлийн жилүүдэд уул уурхай эрчимтэй хөгжиж түүнийг даган сум орон нутагт дэд бүтэц хөгжиж, хөгжил цэцэглэлтийн шинэ эрин үетэй зэрэгцэн хөгжих боломж бүрдсэн нутаг юм. “Таван толгой” ХК, “Энержи ресурс”, “Эрдэнэс таван толгой” зэрэг уул уурхайн томоохон компаниуд олборлолт, тээвэрлэлтийн үйл ажиллагаа явуулж орон нутгийн хөгжил цэцэглэлтэнд хувь нэмрээ оруулж байна. Засаг захиргааны анхан шатны нэгж болсон 4 багтай, Сумын хэмжээнд 6 төсөвт байгууллага үйл ажиллагаагаа хэвийн явуулж байна.

Өмнөговь аймаг Манлай сум: Одоогоос 270 гаруй жилийн тэртээ байгуулагдсан Түшээт хан аймгийн Сүндэв гүний хошуунаас 9 ноён үе залгамжлан захирч ирсэн хошуу нутагт өнөөгийн Манлай сум 1924 онд анх байгуулагджээ. Улаанбаатар хотоос урагш 470 км, аймгийн төвөөсөө зүүн тийш 230 км зайд өөрийн аймгийн Ханбогд Цогтцэций, Баян-овоо болон Дундговь, Дорноговь аймгуудтай хил залган оршдог. Тус сум нь Засаг захиргааны анхан шатны нэгж болсон дөрвөн багтай. Сумын эдийн засгийн голлох салбар нь мал аж ахуй.

Сүүлийн 5 жил дараалан адуугаараа аймагтаа тэргүүлж яваа хурдан адууны өлгий нутаг. Нутгийн хурдан удмаас Хүй мандал 1917 оны үед Улхийн булан гэдэг газар болсон 7 хошуу даншиг наадмуудад түрүүлж айрагдаж байсан тухай тэмдэглэгдэн үлдсэн байдаг. Мөн нутгийн иргэн Ц.Оюунбаатарын санаачилсан “Тэмээн поло” спортыг орон нутагтаа хөгжүүлэхэд онцгой анхааран ажиллаж тодорхой амжилтанд хүрч байгаа Эдийн засгийн хөгжлийн бас нэг гол суваг нь Оюутолгой, Гашуун сухайтын хилийн боомтыг Улаанбаатартай холбосон төв зам, Өмнөговь, Дорноговь, Говьсүмбэр аймгийн төв дөрвөн замын уулзвар дайран өнгөрдөг их замын газар бөгөөд цаашид Дундговь аймгийн Өлзийт сумын Өөш манханы элсэн сувиллаас Морин толгойн цав, Өехий, Сэвхүүл, Могойт, Хоёр өлзийт уул, Ханбогд уул, Баян гол, Амтгай, Аргалант, Сүйхэнт, Өлгий хийд, Ханбогд сумын Галбын гурван хийд хүртэл аяллын маршрут зохион байгуулбал 100-150 км замд Манж Чин улсын үеийн өртөө замын үлдэгдэл, байгалийн сонин тогтоц бүхий газар орон чулуужсан яс, мод, загасны болон ургамлын дүрс бүхий чулуу, аргаль, янгир, хар сүүлт үзэхийн зэрэгцээ хулан, элсэн манхан, тэмээ, заган ой зэргийг нэг дороос үзэх, зураг авах боломжтой аяллын чиглэл гаргаж болох онцлогуудтай сум юм.

Өмнөговь аймаг Ханбогд сум: Хээр таль, говь цөл хосолсон 1515.2 кв.км нутаг дэвсгэртэй. Аймгийн төвөөс 260 км зайтай. Өмнөд хэсгээрээ БНХАУ-тай хиллэдэг. Өмнөговь аймгийн есөн гайхамшигийн нэг Галбын говь энэ сумын нутагт оршдог. Тус сум засаг захиргааны анхан шатны нэгж болсон 4 багтай. Сумын хэмжээнд 6 төсөвт байгууллага үйл ажиллагаа явуулж түүнд 100 гаруй төрийн албан хаагч ажилладаг. Газрын хөрсөндөө алт зэсийн арвин баялаг нөөцтэй, эрт галавын үеийн аварга гүрвэл, мөлхөгчдийн үлдэгдэл, чулуужсан мод зэрэг ховор олдворуудтай.

Ханбогд сумаас баруун тийш 40 км зайд дэлхийд томд тооцогдох зэс, алтны уурхай болох Оюу толгой үйл ажиллагаа явуулдаг. Монгол улсын эдийн засагт үлэмж хэмжээний үр ашиг авчрах аварга том уурхайн төсөл бөгөөд 2017 оны 12-р сарын 27-нд баяжуулах үйлдвэр нь ашиглалтанд орсон. Ханбогд сумаас баруун урагш 12 км зайд дуу шүлгэнд мөнхөрсөн Галбын говьд Ноён хутагт Данзанравжаагийн байгуулсан алдарт гурван хийдийн туурь, Цогзолын хийдийн туурь Алтангэрэлийн дугуй, Ловончомбын баяжуулдаг Чавгын агуй, Ходоод ба нүдний рашаан, элэг цөсний чулуу зэрэг байгаль түүхийн сонин тогтоц бүхий олон дурсгалт газруудтай. Дэмчогийн хийдийг Өмнөговийн “Ажнай” корпорациас санхүүжүүлэн сэргээн босгосон нь дотоодын аялал хөгжүүлэх боломжийг бүрдүүлсэн. Дэмчогийн хийдээс баруун хойно 6 км орчимд “Дэлхийн энергийн төв” жуулчны бааз байгуулагдсан. Сумын төвд цэвэр, бохир усанд холбогдсон цөөнгүй зочид буудал, ресторанууд үйл ажиллагаа явуулдаг. Төслийн байгаль орчны төлөв байдал: Төслийн хэрэгжих газрын хөрсөн бүрхэвчид 11 цэгт 30 см-н зүсэлт хийж тодорхойлоход pH-9.1-10.4, давсжилт 0,2-1,77% ялмаг 0,06-1,24 % 0,025-0,05 мм-н голчтой ширхэглэлт 11,4-79,4% эзэлсэн байдалтай хөрстэй.

Төслийн хэрэгжих бүс нутаг замын трассын дагуу говийн хялгана, харлаг үмхий өвс, сайрын хялгана, бор бударгана, намхан гишүүнэ, зүүнгарын хазаар өвс, таана, монгол сонгино, алтан харгана, орог тэсэг, төлөгчдүү боролз, ахар навчит багалуур, улаан бударгана, говийн хэрээн нүд, дэрэвгэр хавьсгана, цөлийн тайр, ямаан ангалзуур, розовын хотир, саваан булган сүүл, бага хургалж аалзны хуш өвс, ямаан шарилж, навчирхаг бадаргана, шүлхий шарилж, хулан хойрог, модлог бударгана, шинэсэрхүү бударгана, шар хотир, сибирь хотир, монгол азар, зайсангийн заг зэрэг ургамлууд элбэг тохиолдоно. Харин ховор ургамлуудаас гэвэл элдэв навчит улиас, грубовы хөөндий, зөөлөн лавай, хос шүдэт синтрихи, газрын үс, говийн харлаг, зүүн гарын гоёо юм.

Агаарын чанарын хувьд төслийн трассын хувьд агаарын чийгшил дунджаар 21% агаар бохирдуулах эх үүсвэр нь тээврийн хэрэгсэлийн утаа болон түүнээс үүсэх тоосжилт дуу чимээ зэрэг юм.

Уг төсөл хэрэгжиж хатуу хучилттай зам тавигдсанаар байгаль орчинд маршрутын бус зам гарахгүй хөрсөн бүрхэвч хамгаалагдах, агаарын бохирдол тоосжилт эрс буурах ургамалжилт хөрсний чанар сайжирч хамгаалагдсанаар амьтны аймаг хамгаалагдах тустай. Өөрөөр хэлбэл хатуу хучилттай зам байгаль орчныг шороон замтай байсан үеэс илүү хамгаалж дээрдүүлнэ.

Нийгэм эдийн засгийн хувьд хатуу хучилттай зам тавигдаж дууссаны дараа улс орон, нутгийн дэд бүтцийг хөгжүүлэхэд чухал хувь нэмэртэй ба орон нутгийн ачаа эргэлтийг сайжруулах, хүн амыг зах зээлд ойртуулах, тээврийн хэрэгслийн эвдрэл саатлыг бууруулах зэрэг эерэг нөлөөллүүдээс гадна дам нөлөөлөлүүд ч мөн олон байна.

3. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөлтийн товч тодорхойлолт

Авто замын төслийн БОНБНУ-нд төслийн нөлөөллийг БОНХ-ийн Сайдын 2014 оны 4 сарын 10-ны өдрийн А-117 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний аргачлал”-г баримтлан Магадлан жагсаах болон Леопольдын матрицын аргаар тодорхойлсон.

Төслийн орон зайн хамрах хүрээ нь шууд болон шууд бус нөлөөллийн бүсээр тодорхойлогдоно. Шууд нөлөөллийн бүс нь түр замын 581,3га, элс хайрганы карьеруудын 357,3га талбай байна. Нөлөөллийн бүсийг урьдчилан тогтоохдоо нөлөөлөл бүх чигт жигд тархана гэж үзсэн байна. Нөлөөлөлд төсөл хэрэгжих орчны агаарын чанар, гадаргын болон гүний ус, ургамал, хөрсөн бүрхэвч амьтад өртөнө.

Нөлөөллийн бүсийг эдэлбэр газрын гаднах бүсээс 1км радиус дотор байхаар тооцсон байна.

3.1 Агаар:

Төслийг хэрэгжүүлэх явцад зам тавих зурвас тэгшилгээний ажил, гуур далан суваг шуудуу байгуулахад замын ажилд ашиглаж буй техник тоног төхөөрөмжийн хөдөлгөөн, түүхий эд тээвэрлэх, шороо чулууны карьер ашиглах явцад тоосжилт богино хугацаанд үүснэ. Мөн агаарт машин техникийн ажиллагаанас бага оврын дизель генератор станц ашиглах үед төхөөрөмжийн түлшний шаталтаас агаарт хий богино хугацаанд тухайн орчинд цацагдана.

3.2 Усан орчин:

Хог хаягдал шатах тослох материалын асгаралт болзошгүй осол аюулаас шалтгаалсан усан орчны физик химийн шинж чанарт нөлөөлөл үүсгэх магадлалтай

3.3 Хөрсөн бүрхэвч:

Төсөл хэрэгжих явц болон хатуу хучилттай зам тавихаас өмнө маршрутын бус гарах хүн амын төвлөрлөөс хөрсөн бүрхэвч эвдэгдэх, шимт чанар буурах зэрэг богино хугацааны нөлөөлөл гарах, мөн техникийн шатах тослох материалын гэнэтийн ослоос шалтгаалсан нөлөөлөл гарна. Хатуу хучилттай зам талбай бий болсноор маршрутын бус зам гарахгүй болох, зам зуурын машины гэнэтийн элэгдэл эвдрэл буурах ингэснээр хөрсний бохирдол багасах зэрэг нөлөөллийг үзүүлнэ. Мөн замын түүхий эд болох элс хайрганы карьер ашиглалтаас хөрсний эвдрэл үүснэ.

3.4 Ургамлан нөмрөг:

Хатуу хучилттай зам барьсаны дараа маршрутын бус зам давхар гарахгүй болсноор хөрсний элэгдэл эвдрэл багасч шимт чанар ахиснаар ургамлан бүрхэвч сэргэх нөлөөллийг үзүүлнэ. Төсөл хэрэгжих хатуу хучилттай зам барих явцад богино хугацааны турш төслийн ажиллах хүчний төвлөрсөн кэмп, техникүүдийн орчимд ургамлан бүрхэвч талхлагдана.

3.5 Амьтны аймаг:

Дуу чимээ хүн амын төвлөрлөөс жижиг хөхтөн амьтан төслийн ойр орчмын нүхэнд амьдардаг организмууд даажих нөлөөллийг үзүүлнэ. Төсөл хэрэгжиж хатуу хучилттай зам тавигдсаны дараа хөрс ургамлан бүрхэвч сэргэснээр амьдрах орчны тэтгэх даац нэмэгдвэл амьтны төрөл зүйл тоо толгой өсөх нөлөөлөл үзүүлж болно. Мөн зам тавигдсанаар амьтны амьдрах орчыг хуваах фрагментацид оруулах боловч үүнийг сөрөг эерэг нөлөөлөл гэж ангилах боломжгүй юм.

3.6 Нийгэм эдийн засгийн нөлөөлөл:

Төслийг хэрэгжүүлэх явцад татварын орлого, бүтээгдэхүүн үйлчилгээ, худалдан авалт, ажлын байр шинээр бий болгох зэрэг богино хугацааны эерэг нөлөөллийг үзүүлэх бол урт хугацаанд карго, бараа эргэлт ажлын байрууд бий болох шинэ бизнесийн эхлэлүүдийг нээх ач холбогдолтой.

4. Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт

4.1. Байгаль орчны хамгаалах үндсэн чиглэл:

“Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль”-д зааснаар “Тахилт хайрхан транс” ХХК нь “Тавантолгой-Манлай-Ханги боомт хүртэлх авто зам”-ын төслийг хэрэгжүүлэхдээ тухайн нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, үнэлгээний тайлангийн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хангах, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан батлуулж хэрэгжилтийг хангаж ажиллах үүргийг хүлээнэ.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль хамгаалах төлөвлөгөө, орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрөөс бүрдэнэ. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөнд байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, шаардагдах хөрөнгө зардлыг тусгасан. Орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрт төслийн үйл ажиллагааны улмаас байгаль орчны төлөв байдалд үзүүлж байгаа өөрчлөлтийг хянах, шинжилгээ хийх, үр дүнг тайлагнах, түүнийг хэрэгжүүлэх арга хэлбэр, шаардагдах хөрөнгө, зардал, хугацааг тодорхойлон тусгасан болно.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлж ажилласнаар доорх зорилтуудыг хангана. Үүнд:

- ✓ Байгаль орчны хууль тогтоомжийн холбогдох зүйл заалт, журам заавар, стандартын шаардлагад нийцүүлэн төслийн үйл ажиллагааг явуулна.
- ✓ Байгаль орчны менежментийн асуудлаар БОННУ-ний тайланд боловсруулан тусгасан сөрөг нөлөөллийг бууруулах зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлнэ.
- ✓ Ажилчид байгаль орчны хамгаалах асуудалтай холбоотой үүрэг хариуцлагаа ойлгосон байх, сургалтанд хамрагдах боломжтой болно.
- ✓ Байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөлөл, эрсдэлийг урьдчилсан тооцсоноор байгальд шууд болон шууд бус хэлбэрээр үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах, байгаль орчны төлөв байдлыг хадгалж, хамгаална.
- ✓ Сум орон нутгийн удирдлага, хяналтын байгууллага, ард иргэдтэй байгаль хамгаалах асуудлаар зөвлөлдөж, тэдний саналыг авч хамтран ажиллах нөхцөл бүрдэнэ.

Тус төлөвлөгөөний гол зорилго нь БОННУ-ний тайлангийн “Бүлэг 5”-т тодорхойлсон гол сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгахад оршино. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө /БОХТ/ нь төлөвлөж буй төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчин, хүн амд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллүүдээс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах арга хэмжээнүүдийг шаардагдах хөрөнгө зардал, хугацаа, давтамж, баримтлах дүрэм журам, стандартуудын хамт Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ, зөвлөгөөний “Мон газар экологи” ХХК “Тавантолгой-Манлай-Ханги чиглэлийн 477.0 км хүнд даацын автозам байгуулах” төслийн Байгаль орчны нөлөөллийн

нарийвчилсан үнэлгээний тайлан нэгтгэн үзүүлж буй төслийг хэрэгжүүлэгч “Тахилт хайрхан транс” ХХК-иас заавал хэрэгжүүлж, мөрдөж ажиллах баримт бичиг юм.

“Тахилт хайрхан транс” ХХК-ийн Авто замын төслөөс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл дунд байна. Иймд төслийн байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээг огтхон ч орхигдуулж болохгүй төдийгүй байгаль орчныг хамгаалах зардлыг хүрэлцээтэй төлөвлөж байгаль орчинг хамгаалах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай бөгөөд эдгээр нь тухайн төслөөс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах, байж болох хамгийн бага түвшинд аваачих ач холбогдолтой юм.

Мөн нутгийн иргэдийн санал хүсэлтийг сонсох, иргэдтэй хамтарч байгаль хамгаалах талаарх асуудлыг шийдвэрлэх санал, хэлэлцүүлэг зохиох, төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой иргэдийн санал, гомдлыг сонсох, тэдэнд тулгамдаж буй асуудлуудыг шийдвэрлэх зэргээр орон нутгийн иргэдтэй хамтарч ажиллах, иргэдийг ажлын байраар хангах, тэднийг дэмжих үйл ажиллагааг байнга хэрэгжүүлж байх нь зүйтэй юм.

4.2. 2023 онд зам барилгын төслийн ажлын төлөвлөлт:

2023 оны зам барилгын ажлын төлөвлөлтөөр нийт 225 хоног, 1000 ажилтантай ажиллахаар төлөвлөсөн.

2023 онд гүйцэтгэх ажлын хэмжээг доор харуулав.

№	Ажлын нэр	Хэмж их нэгж	Нийт ажлын тоо хэмжээ	Үлдэгдэл ажил Retained works for 2023						Усны норм	Усны хэмжээ
				Тоо хэмжээ Lot-1	Тоо хэмжээ Lot-2	Тоо хэмжээ Lot-3	Тоо хэмжээ Lot-4	Тоо хэмжээ Lot-5	Тоо хэмжээ Lot-6		
No. 2	ТАЛБАЙН ЦЭВЭРЛЭГЭЭ										
2.2	Ухмалын ул хөрсийг тэгшлэж нягтруулах	1м3	38,553.92	26,756.79	9,150.57	172.87	640.06	819.90	1,013.73	0.06	2,313.24
2.3	Далангийн ул хөрсийг тэгшлэж нягтруулах	1м3	369,803.87	225,276.10	105,495.04	32,626.49	3,678.40	2,437.38	290.46	0.06	22,188.23
No. 3	ГАЗАР ШОРООНЫ АЖИЛ										
3.5	Зөөврөөр далан байгуулах	1м3	1,911,955.53	410,409.86	1,000,029.93	191,498.89	149,341.27	39,347.20	121,328.38	0.08	152,956.44
No. 4	СУУРИЙН АЖИЛ										
4.1	Цементээр бэхжүүлсэн буталсан чулуун суурь	1м3	786,915.96	108,551.20	195,347.86	141,724.98	137,950.47	138,534.04	64,807.41	0.05	39,345.80

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	байгуулах /6-8%/ h=0.2м 6-8 %											
4.2	Хөрсийг цементээр бэхжүүлж суурь байгуулах /4-6%/ h=0.2м / 4-6%	1м3	774,096.61	113,059.10	203,437.85	147,714.04	124,769.95	129,882.60	55,233.07	0.05	38,704.83	
4.3	Суурийн доод үе байгуулах	1м3	1,206,412.06	191,957.48	405,109.87	257,954.76	137,778.93	131,990.74	81,620.28	0.10	120,641.21	
No. 5	ХУЧИЛТЫН АЖИЛ											
5.1	Давхар гадаргуун боловсруулалт хийх,	1м3	77,975.03	10,411.50	18,725.78	13,543.29	14,065.36	14,300.00	6,929.11	0.01	779.75	
5.2	Хайрган хөвөө байгуулах	1м3	935,584.84	141,568.23	253,349.14	185,776.23	142,333.57	140,118.23	72,439.44	0.09	84,202.64	
No. 6	УС ЗАЙЛУУЛАХ ЭНГИЙН БАЙГУУЛАМЖ,ЯВ ГАН ЗАМ											
6.8	Шуудуунд бетон бэхэлгээ хийх h=0.1м. В15	1м2	254,035.86	33,389.20	47,454.80	34,907.44	78,981.84	40,922.30	18,380.28	0.20	50,807.17	
6.10	Ус чиглүүлэх даланд чулуун бэхэлгээ хийх h=0.2м	1м3	544.86	-	-	-	-	-	544.86	0.02	10.90	
6.11	Зөвөрөөр ус чиглүүлэх далан барих	1м3	1,548.82	-	-	-	-	-	1,548.82	0.08	123.91	
No. 7	ЗАМЫН ТОНОГЛОЛ											
7.8	Тойрог уулзварт тулц бетон цутгах В30	1м3	82.86	-	-	30.08	-	52.78	-	0.20	16.57	
7.10	Тусгаарлах аралд дүүргэлт хийх	1м3	344.73	-	-	123.10	-	221.63	-	0.08	27.58	
7.11	Голын аралд дүүргэлт хийх	1м3	2,773.18	-	-	944.40	-	1,828.78	-	0.08	221.85	
No. 10	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА CONCRETE PIPE CULVERT											

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

10.2	Хоолойн ул суурь нягтруулах	1м2	31,869.70	9,968.65	15,807.33	5,710.70	239.34	143.68	0.00	0.06	1,912.18
10.3	Зохистой ширхэглэл бүхий элс хайрган хольцоор суурь байгуулах	1м3	1,945.06	489.89	949.90	490.80	9.16	5.32	-	0.03	58.35
10.4	Амсрын шал бетон цутгах В30	1м3	2,503.97	446.64	858.38	401.46	611.15	170.14	16.20	0.20	500.79
10.5	Хоолойн тулц бетон цутгах В15	1м3	702.56	74.40	180.00	131.47	163.32	105.37	48.00	0.45	316.15
10.10	Буцаан дүүргэлт хийх	1м3	88,943.20	17,190.72	32,282.30	18,976.04	8,821.02	5,340.35	6,332.77	0.08	7,115.46
No. 11	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА D=1.0M										
11.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	637.77	69.99	319.71	239.21	(0.00)	-	8.86	0.20	127.55
11.4	Хоолойн их биеийн хэсэглэлд хүчитгэл цутгах В30	1м3	1,203.81	147.23	496.76	479.93	56.07	-	23.82	0.20	240.76
11.5	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В30	1м3	368.13	34.06	117.90	135.69	75.24	-	5.24	0.20	73.63
No. 12	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА 1.5X1.5M										
12.1	Бетон суурь байгуулах	1м3	361.55	169.95	125.68	59.87	6.05	-	(0.00)	0.20	72.31
12.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В30	1м3	2,278.61	1,017.76	804.39	323.03	100.69	32.74	-	0.20	455.72
12.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В30	1м3	1,412.24	429.04	544.64	178.00	160.32	73.84	26.40	0.20	282.45
No. 13	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА 2.0X1.5M										
13.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	35.65	35.65	-	-	(0.01)	-	-	0.20	7.13
13.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В30	1м3	192.91	192.91	-	-	-	-	-	0.20	38.58

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

13.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цугтах В30	1м3	119.60	70.00	13.20	-	26.40	10.00	-	0.20	23.92
No. 14	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА /2.0X1.5M/X2										
14.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	45.22	32.65	11.38	-	0.00	1.19	-	0.20	9.04
14.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цугтах В30	1м3	330.64	254.88	67.26	-	-	8.50	-	0.20	66.13
14.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цугтах В30	1м3	100.00	58.88	27.92	-	13.20	-	-	0.20	20.00
No. 15	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА /2.0X1.5M/X10										
15.2	Хөвөө, далангийн хажуу налууг В15 бетоноор хүчитгэх	1м2	3,907.66	-	-	1,111.01	2,305.47	491.18	-	0.20	781.53
15.4	Бетон суурь байгуулах	1м3	44.25	-	-	44.25	(0.00)	-	-	0.20	8.85
15.5	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цугтах В30	1м3	684.06	-	-	300.60	383.46	-	-	0.20	136.81
15.6	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цугтах В30	1м3	59.16	-	-	20.64	23.44	15.08	-	0.20	11.83
No. 16	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА 2.0X2.0M										
16.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	168.33	7.42	130.13	30.78	0.00	-	-	0.20	33.67
16.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цугтах В30	1м3	1,195.64	49.70	935.78	210.16	-	-	-	0.20	239.13
16.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цугтах В30	1м3	516.12	19.24	383.12	95.36	18.40	-	-	0.20	103.22
No. 16	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА /2.0X2.0M/X2										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

16.1 a	Бетон суурь байгуулах	1м3	48.32	11.70	36.62	-	(0.00)	-	-	0.2 0	9.66
16.2 b	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В30	1м3	429.24	88.20	341.04	-	-	-	-	0.2 0	85.85
16.3 c	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В30	1м3	118.20	19.96	79.84	-	18.40	-	-	0.2 0	23.64
No. 17	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА										
17.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	25.70	17.08	-	-	8.62	-	-	0.2 0	5.14
17.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В30	1м3	181.23	120.27	-	-	60.96	0.00	-	0.2 0	36.25
17.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В30	1м3	76.60	38.80	18.40	-	19.40	-	-	0.2 0	15.32
No. 17	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА /2.5X2.0M/X2										
17.1 a	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	47.50	47.50	-	-	(0.00)	-	-	0.2 0	9.50
17.2 b	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В30	1м3	509.53	398.90	110.62	-	0.00	-	-	0.2 0	101.91
17.3 c	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В30	1м3	154.72	60.84	38.68	-	55.20	-	-	0.2 0	30.94
No. 18	ТӨМӨРБЕТОН ХООЛОЙН БАРИЛГА /2.5X2.0M/X3										
18.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	18.54	-	-	18.54	0.00	-	-	0.2 0	3.71
18.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В30	1м3	425.14	-	102.33	157.14	165.67	-	-	0.2 0	85.03
18.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В30	1м3	82.00	-	21.20	21.20	39.60	-	-	0.2 0	16.40

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

No. 19	МАЛ, АМЬТНЫ НҮХЭН ГАРЦ 3.0X5.0M										
19.1	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	116.79	51.62	-	65.17	-	-	-	0.20	23.36
19.2	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В40	1м3	1,017.08	420.48	118.68	477.92	-	-	-	0.20	203.42
19.3	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В40	1м3	364.08	107.08	51.40	205.60	-	-	-	0.20	72.82
No. 19	МАЛ, АМЬТНЫ НҮХЭН ГАРЦ /3.0X5.0M/X2										
19.1 a	Бетон суурь байгуулах В15	1м3	119.72	-	117.36	-	0.00	2.36	-	0.20	23.94
19.2 b	Хоолойн хэсэглэл суурин дээр цутгах В40	1м3	1,135.71	-	1,111.52	-	-	24.19	-	0.20	227.14
19.3 c	Хоолойн толгой, далбааны хэсэглэл цутгах В40	1м3	464.46	-	366.22	-	98.24	-	-	0.20	92.89

5. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө:

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал	Тоо хэмжээ	Нийт зардал	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн бичиг баримт	
Агаар орчин хамгаалал										
1	Тоосжилт үүсэх	Зам тавих зурвасыг тэгшилгээний ажил хийх, гүүр, далан, суваг шуудуу байгуулахад элэгдэл, эвдрэлд орсон газар	Шороон далангийн шороон материалыг аль болох түргэн хугацаанд тэгшилж хайрга, буталсан чулуун үеэр хучилт хийх, услаж нягтаршуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Усны төлбөр тооцох аргачлалын хүрээнд	Гүйцэх ажлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Агаарын тухай хууль (2021-05-17) 9-р зүйл Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585 2016
2		Замын ажилд ашиглаж байгаа машин техникийн хөдөлгөөнөөс	Тоосжилтын төвшинг хяналтын цэгүүдэд хэмжилт хийнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 13 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Гүйцэх ажлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Агаарын тухай хууль (2021-05-17) 9-р зүйл Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585 2016
3		Түүхий эд тээвэрлэх	Түүхий эд, хөрс шороог ачиж буулгах, тээвэрлэх ажлыг аль болох агаар тогтуун, салхи багатай үед гүйцэтгэж, тоосны тархалтыг багасгах, зам засварын ажлыг тогтмол гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Га	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Эвдрэлд орсон замын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Агаарын тухай хууль (2021-05-17) 9-р зүйл Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

										MNS 4585 2016
4		Шороо, чулууны карьер ашиглах	Үйлдвэрийн услагааны системийг ашиглах, тоос бөөнцөглөх бүсийг тодорхойлно.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Усны төлбөр тооцох аргачлалын хүрээнд	Дүүргэгч материал бутлах ажлын тоо хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Агаарын тухай хууль (2021-05-17) 9-р зүйл Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585 2016
5	Хорт хий агаарт дэгдэх	Төсөлд хэрэглэж байгаа машин техникийн ажиллагаанаас	Агаарын хортой хийн хэмжээ, холимгийн төстийг хяналтын цэгүүд дээр гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Сар бүр 1	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Лот-6*7 сар=Нийт 42 удаа	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Агаарын тухай хууль (2021-05-17) 9-р зүйл Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585 2016
6		Бага оврын дизель станц төслийн үйл ажиллагаанд ашиглах	Агаарын хорт бодисын хэмжилтийг хяналтын цэгүүдэд хийнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Лот-6*7 сар=Нийт 42 удаа	Мониторингийн ажлын зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Агаарын тухай хууль (2021-05-17) 9-р зүйл Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 4585 2016
7	Дуу чимээний нөлөөлөл	Зам тавих ажилд ашиглах машин техник, бутлан ангилах үйлдвэр болон	Дуу чимээ, чичиргээ доргилтын хэмжилтийг хяналтын цэгүүд дээр гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Лот-6*7 сар=Нийт 42 удаа	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага

		асфальт бетоны үйлдвэр								MNS 4585 2016
Усны чанар болон нөөцийн хамгаалал										
1		Эрүүл ахуйн бүс тогтоолгүй худаг, уст цэгийг ашиглах	Худаг, уст цэгүүдэд эрүүл ахуйн бүс тогтоох захирамж гаргуулан, 50-100 м-т эрүүл ахуйн бүсийг тогтоож, тэмдэгжүүлнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 22 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	ш	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Зөвшөөрөл авсан бүх уст худгийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 22.3-р зүйл
2	Усны хими - физик шинж чанарт өөрчлөлт орох	Аюултай хорт бодис алдагдах, машин техникийн шатахуун асгарах, усан орчинд нэвчих	Асгаралтыг цуглуулан, нэвчсэн бүх хэсгийг бохирдсон хөрс саармагжуулах талбайд хураан, зориулалтын бодисоор саармагжуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Асгаралт тохиолдсон тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Ундны усны стандарт MNS 0900 2018
3		Бохир усыг зөвшөөрөлгүй цэгт хаях	Бохир ус хаях цэгийг тогтоосон захирамжтай, тухайн цэгийг хашаажуулж, тэмдэгжүүлсэн байна. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 23, 24 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Бохир ус хаях цэг тогтоолгосон тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 24-р зүйл Хаягдал усны стандарт MNS 4943 2015
4		Унд ахуй болон үйлдвэрлэлийн усны бохирдол үүсэх	Унд ахуй болон үйлдвэрлэлийн уснаас дээж авч шинжлүүлнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	Удаа	Нэгж шинжилгээний өртгөөр тооцоологдоно.	28 уст худгаас шинижлнэ.	Орчны хяналт шинжилгээний зардалд тусгав.	2023 оны 2-4 улиралд	Ундны усны стандарт MNS 0900 2018

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 31 заалт)							
5		Зөвшөөрөлгүй худаг, цооног гаргах	Худаг, уст цэгийг холбогдох зөвшөөрлийг авч гаргуулах, худгийн паспортын бичиглэлийг бүрэн хийх, дотоодын бүртгэлд оруулна. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 27 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	ш	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Зөвшөөрөлтэй худгийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 27-р зүйл
6	Усны нөөц буурах, багасах	Усны нөөцийг зориулалтын бусаар ашиглах	Ус ашиглах дүгнэлтийг эрх бүхий байгууллагаар гаргуулах гаргуулах, усны нөөц ашиглалтыг зориулалтаар нь бүртгэлжүүлнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 29 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	Удаа	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	1	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 1-2 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 28-р зүйл
7		Тоолууржуулалтгүй худаг, уст цэгийг ашиглах	Ашиглаж буй худаг, уст цэгийн шугам хоолой бүрт батлагаажсан сертификат бүхий лацтай тоолуурыг ашиглалт эхлэхээс өмнө сумын байгаль хамгаалагчийн хяналтан доор	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	ш	Усны төлбөр тооцох аргачлалын хүрээнд	Зөвшөөрөлтэй худгийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 29-р зүйл

			суурилуулах, акт үйлдүүлнэ. Хэрэв тоолуургүй ашигласан тохиолдолд нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэхэд оногдох усны нормын тооцооллын дагуу гүйцэтгэсэн ажлын хэмжээгээр тооцон, холбогдох төлбөрийг барагдуулна. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 25,26 заалт)							
8	Зөвшөөрсөн хэмжээнээс хэтрүүлэн ашиглах	Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлтийг эрх бүхий байгууллагаар гаргуулах, ус ашиглалтын бүртгэлийг улирал бүр гүйцэтгэх, холбогдох төлбөрийг барагдуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	ш	Усны төлбөр тооцох аргачлалын хүрээнд	Зөвшөөрөлтэй худгийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 28-р зүйл	
10	Ашиглалтаас хамаарч усны төвшин буурах, шавхагдах	Усны төвшин хэмжилтийг улирал тутамд гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	Удаа	84	Зөвшөөрөлтэй худгийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 28-р зүйл	
11	Ашиглаад дууссан цооногийг битүүмжлэлгүй задгай орхих	Ашиглаад дууссан цооногийг зохих журмын хүрээнд битүүмжлэн, сум орон нутагт хүлээлгэн өгөх, акт үйлдүүлнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн усны хангамжийн бүх нөөцөд	ш	Дотоод зардлаар гүйцэтгэгдэнэ	Ашиглалтаас гарсан худгийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 22.17-р зүйл	

			(Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 28 заалт)							
Хөрсөн бүрхэвчийн хамгаалал										
1	Хөрсний элэгдэл, эвдрэл үүсэх	Төслийн бүтээн байгуулалтын явцад олон салаа зам гарах	Олон салаа замыг хааж нөхөн сэргээж, нэгдсэн маршрутыг тогтооно. Одоо үүссэн байгаа дараах 23 байршил бүхий олон салаа зам үүссэн газруудыг хааж, автогрейдерээр техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэнэ. Тэдгээр байршил нь: Байршил 1. N 430 35' 48'' / E 1070 46' 5'' Байршил 2. N 430 35' 51'' / E 1070 45' 57'' Байршил 3. N 430 35' 51'' / E 1070 45' 56'' Байршил 4. N 430 35' 54'' / E 1070 45' 50'' Байршил 5. N 430 35' 57'' / E 1070 45' 40'' Байршил 6. N 430 36' 2'' / E 1070 45' 27'' Байршил 7. N 430 35' 51'' / E 1070 45' 56'' Байршил 8. N 430 36' 13'' / E 1070 44' 52'' Байршил 9. N 430 36' 19'' / E 1070 44' 20'' Байршил 10. N 430 36' 22'' / E 1070 44' 3''	Ашиглаж буй түр замуудын хэмжээнд	Удаа	Батлагдсан гэрээний хүрээнд	1	Зардал шаардагдахгүй	2023 оны 2-3 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 6.1.6-р зүйл заалт

			Байршил 11. N 430 36' 24'' / E 1070 43' 52'' Байршил 12. N 430 36' 27'' / E 1070 43' 32'' Байршил 13. N 430 36' 29'' / E 1070 41' 10'' Байршил 14. N 430 37' 9'' / E 1070 39' 41'' Байршил 15. N 430 37' 15'' / E 1070 39' 35'' Байршил 16. N 430 37' 44'' / E 1070 39' 4'' Байршил 17. N 430 37' 53'' / E 1070 38' 56'' Байршил 18. N 430 38' 33'' / E 1070 38' 8'' Байршил 19. N 430 36' 6'' / E 1070 37' 17'' Байршил 20. N 430 39' 19'' / E 1070 37' 7'' Байршил 21. N 430 39' 59'' / E 1070 36' 43'' Байршил 22. N 430 44' 16'' / E 1070 31' 57'' Байршил 23. N 430 36' 53'' / E 1070 40' 58'' Дээрх байршлууд нөхөн сэргээгдсэнээс хойш 2-3 жилийн дотор байгалийн унаган ургамал ургах боломжтой.							
2	Түүхий эд материал тээвэртэй холбоотой хөрсний эвдрэл үүсэх	Түр замын засвар, арчилгааг тогтмол гүйцэтгэнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар	Ашиглаж буй түр замуудын хэмжээнд	Өдөр тутам	Батлагдсан гэрээний хүрээнд	Гүйцэхгэх ажлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 7.2.3-р зүйл заалт	

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			бүхий албан бичгийн 11 заалт)							
3		Карьерийн ашиглалтын явцад хөрсний эвдрэл үүсэх	Карьер ашиглаж дууссан тохиолдолд стандартын дагуу нөхөн сэргээлтийг гүйцэтгэж, хүлээлгэн өгч, акт үйлдэнэ.	Зөвшөөрөлтэй бүх карьерийн хэмжээнд	М³	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Гүйцэхгэх ажлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 6.1.4-р зүйл заалт
4	Хөрсний бохирдол үүсэх	Төслийн бүтээн байгуулалтын явцад хөрсний хүнд эльментийн бохирдол үүсэх	Хөрсний хяналтын цэгээс дээж авч, шинжлүүлнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	2	48	Орчны хяналт шинжилгээний зардалд тусгав.	2023 оны 2-4 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 7.2.5-р зүйл заалт Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 2019
5		Шатах, тослох материал хөрсөнд асгарах, Гадаргын идэвхит нийллэг бүтээгдэхүүнээр хөрс бохирдох /бензин, дизель түлш/	Асгаралтын сургалт явуулах, журам танилцуулах ажлыг нийт ажилчдад зохион байгуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	6	6	Зардал шаардагдахгүй	2023 оны 2-4 улиралд	Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 2019
6		Аюултай хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Аюултай хог хаягдлыг ангилан түр хадгалах цэгт түр хурааж, эрх бүхий байгууллагад	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш/тон/кг	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Аюултай хог хаягдлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах

			шилжүүлэн өгч, бүртгэлийг хийнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 19 заалт)							бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 2019
7	Ахуйн хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Ахуйн хог хаягдлыг ангилан түр хадгалах цэгт хурааж, эрх бүхий зөвшөөрөл авч тээвэрлэнэ. Бүртгэлийг хийнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 20 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш/тон/кг	Хог хаягдлын гэрээнд заасан нэгж төлбөр	Хог хаягдлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд		Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 7.2.1-р зүйл заалт
8	Хоол, үнсний хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Хоол болон үнсний хаягдлыг тогтмол ландфил аргаар бүлшилна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	тон/кг	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Хог хаягдлын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд		
9	Ахуйн бохир усаар хөрс бохирдох	Бохир ус хаях цэгийг тогтоолгоно. Тухайн цэгтээ бохир усыг хаяна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Хамааралгүй	Төв кемпийн тоогоор	Төсөв шаардагдахгүй	2023 оны 2-3 улиралд		Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 7.2.2-р зүйл заалт
10	Шаардлага хангахгүй нийтийн бие засах газраас үүсэх бохирдол	Нийтийн бие засах газрыг стандартын дагуу байгуулах, ариутгал, халдваргүйжүүлэлтийг улирал тутамд гүйцэтгэнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Нийтийн бие засах газрын тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд		Нүхэн жорлон, угаадасны нүх Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5924 2008

			01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 21 заалт) (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 12 дугаар заалт)						
11	Хөдөлгөөнт техникийн засвар үйлчилгээнээс хөрс бохирдох	Засвар үйлчилгээний зориулалтын талбай бэлтгэн, дайрга дэвсэн хөрснөөс тусгаарласан байна. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 17 заалт) (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 6 дугаар заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Засварын талбайтай түр кемпийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 5.6-р зүйл заалт
12	Хөрс химийн бодисоор бохирдох	Химийн бодисоор бохирдсон хөрсийг хөрс саармагжуулах талбайд саармагжуулна. Асгаралтын бүртгэл хөтөлнө. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 16 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Асгаралт тохиолдсон нөхцөл бүрт	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 5.6-р зүйл заалт

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

13	Шимт хөрсний шимэрхэг байдал алдагдах	Карьер ашиглалт, газар хөндөлтийн улмаас шимт хөрс олборлолтонд өртөх, стандартын бус хадгалагдах, шимт байдлаа алдах	Стандартын дагуу шимт хөрсийг хуулж, хадгалах бөгөөд нөхөн сэргээлтэнд эргүүлэн ашиглана. Цөлөрхөг хээрийн бүсэд 3 метрээс өндөргүй хадгалахаар төлөвлөв.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Шимт хөрс хуулагдах, газар хөндөгдөх ажил бүрт	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль (2012-05-17) 7.4.3-р зүйл заалт
Газар, түүний хэвлийг хамгаалах										
1	Газар ашиглалт	Зөвшөөрөлгүй газар ашиглах	Газар ашиглах эрх бүхий зөвшөөрөл захирамжтай, зориулалтын дагуу ашигладаг байх, газрын төлбөрийг хугацаанд нь төлнө.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Зөвшөөрөлтэй газрын тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Газрын тухай хууль 32.3-р зүйл заалт
2		Зөвшөөрөлгүй газар хөндөх	Газар хөндөх зөвшөөрлийг байгаль орчны багаас авна. Бүртгэлийг хийнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Зардал шаардагдахгүй	Зөвшөөрлийн бүртгэлээр	Төсөв шаардагдахгүй	2023 оны 2-4 улиралд	Газрын тухай хууль
3		Газрын элэгдэл, эвдрэл үүсэх	Түр кемпүүд буусаны дараагаар тухайн газрын элэгдэл, эвдрэлд нөхөн сэргээх ажлыг гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Га	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Талхлагдсан газрын хэмжээгээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Газрын тухай хууль
Биологийн олон янз байдлын хамгаалал										
1	Ургамлын талхагдал, хууль бус байгалийн ургамлыг түүж бэлтгэх	Олон салаа шороон зам гаргаснаас, түүний ойр орчмын ургамлан нөмрөг талхлагдана	Нутгийн унаган ургамлын судалгаа, мониторинг хийнэ.	Бүс нутгийн хэмжээнд	Удаа	1	6	Орчны хяналт шинжилгээний зардалд тусгав.	2023 оны 2-4 улиралд	Ургамал хамгааллын тухай хууль (2023-01-06) Байгалийн ургамлын тухай хууль (1995-04-11)
2		Хууль бус аргаар байгалийн ургамал түүж, бэлтгэх	Хууль бус байгалийн ургамал түүж бэлтгэхтэй холбоотой зурагт постер, санамж, сургалт зохион байгуулана.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	1	2,000,000	2,000,000	2023 оны 2-4 улиралд	Ургамал хамгааллын тухай хууль (2023-01-06)

			Шаардлагатай тохиолдолд Экологийн цагдаагийн албатай хамтран ажиллана.							Байгалийн ургамлын тухай хууль (1995-04-11)
3	Амьтны тоо толгой цөөрөх, дайжих	Зам нь тухайн орчны амьтдын идэш тэжээл, бэлчээрийг хуваах	Зам барилын ажлын үед зэрлэг амьтдын ижил төвшний гарц гарам, нүхэн гарцыг мэргэжлийн багууллагын зөвлөмжийн хүрээнд хийж гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	WCS – ийн зөвлөмжийн дагуу гүйцэтгэнэ.	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 6.1.3-р зүйл заалт
4		Шимт хөрс хуулалтаас хөрсний бичил организ болон нүхэнд амьдардаг жижиг хөхтөн амьтдын үүр устгах	Мэрэгч амьтдын мониторинг хийнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	-	1	Орчны хяналт шинжилгээний зардалд тусгав.	2023 оны 2-4 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 6.1.4-р зүйл заалт
5		Зам барилгын ажлын үед үүсэх дуу чимээнээс амьтад дайжих, үргэх	Амьтны мониторинг зохион байгуулах, тоо мэдээлэлд дүн шинжилгээ хийх ажлыг сумдын байгаль орчны албатай хамтран гүйцэтгэнэ.	Бүс нутгийн хэмжээнд	Удаа	-	3	Орчны хяналт шинжилгээний зардалд тусгав.	2023 оны 2-4 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 6.1.6-р зүйл заалт
6		Ухмал нүх сувагт зэрлэг амьтан унаж, эрсдэх	Ашиглаж буй карьерт хөмсөг хамгаалалт хийх, ашиглаж дууссаны дараагаар нөхөн сэргээлт хийнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 6 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Ашиглагдаж дууссан карьерийн тоогоор	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 6.1.4-р зүйл заалт

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

7	Хууль бус ан гөрөө хийх	Хууль бус ан автай холбоотой зурагт постер, санамж, сургалт зохион байгуулана. Шаардлагатай тохиолдолд Экологийн цагдаагийн албатай хамтран ажиллана. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 10 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	1	2,000,000	2,000,000	2023 оны 2-4 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 10-р зүйл заалт
8	Байгалийн зэрлэг амьтан тэжээх, гаршуулах	Байгалийн зэрлэг амьтан хооллох, барих, тэжээх зэргийг хориглосон зурагт постер мэдээлэл, санамжуудыг нийтэд хүргэх бөгөөд байгаль орчны зааварчилгаанд тухайн зүйлийг анхааруулж, оруулсан байна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	1	2,000,000	2,000,000	2023 оны 2-3 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 12.1-р зүйл заалт
9	Цаг уур, газар орны идэш тэжээлийн байдал, уст цэгийн гарц муу байдлаас амьтад харангадах, сульдах, тоо толгой хомсдох	Шаардлагатай био техникийн ажлыг зохион байгуулана. (өвс, хужир, мараа, мөс тавих гэх мэт)	Зэрлэг амьтдын идээшил нутаг, ундаалах уст цэгүүд	Удаа	1	20,000,000	20,000,000	2023 оны 2-3 улиралд	Амьтны тухай хууль (2012-05-17) 6.1.8-р зүйл заалт
Нийт:									26,000,000

6. Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө:

2023 оны БОМТ-д орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн асуудлыг дараах байдлаар тусган, хэрэгжүүлэхээр төлөвлөв.

- Зам барилгын ажил гүйцэтгэж буй туслан гүйцэтгэгч компаниуд эзэмшил суурин байх кемпийн дотоод орчны 10%-аас доошгүй талбайд мод тарилтын ажлыг гүйцэтгэх
- Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал олборлож байсан карьеруудад техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж, сум орон нутгийн байгаль орчны албанд хүлээлгэн өгөх, акт үйлдэх
- Түр кэмп буусан тохиолдолд хог хаягдлыг цэвэрлэх, ашиглаж байсан худаг уст цэгийг тохижуулах, хаах, талхлагдсан газрыг нөхөн сэргээж орон нутгийн холбогдох албан тушаалтанд хүлээлгэн өгч, холбогдох актыг үйлдэх
- Нутгийн унаган ургамал загийг үрээр тарьж ургуулах туршилтын ажлыг гүйцэтгэх
- “Тэр бум” мод үндэсний хөтөлбөртэй холбоотой ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөг батлуулах, Өмнөговь болон Дорноговь аймгийн ойн санд тарих модны квотоор хандив, дэмжлэг үзүүлэх
- Хууль бус аргаар олборлолтонд өртсөн газарт техникийн нөхөн сэргээлтийг гүйцэтгэх зэрэг ажлуудыг багтаан төлөвлөлөө.

2024 ондоо түгээмэл тархацтай ашигт малтмал олборлосон карьеруудад биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэх бөгөөд цаашид 5 жил нөхөн сэргээлт, хаалтын дараах мониторингийн ажлууд жил бүр төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.

2023 онд зам барилгын ажлын транс экспедицийн зөвшөөрлөөр өөрчлөгдсөн бөгөөд шинэчилсэн трансын уртыг дараах байдлаар харуулав.

	Аймаг	Сум	Замын урт - км
2023	Өмнөговь	Манлай	144.93
	Өмнөговь	Цогтцэций	73.52
	Өмнөговь	Ханбогд	9.54
	Дорноговь	Хатанбулаг	242.91
	Нийт замын урт		470.9

Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө:

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Ногоон байгууламжийн талбайг нэмэгдүүлэх	Зөвшөөрөлтэй эзэмшиж буй газрынхаа 10%-аас доошгүй талбайд мод тарилтын ажлыг гүйцэтгэх, ингэхдээ суурин үлдэх Лот-4-8 болон Лот-2 кемпүүд өөрсдийн талбай дээрээ мод тарилтын ажлыг гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын үндсэн кемпүүд Лот 4-8 болон Лот 2	ш	Лот 4-8 80 ш хайлаас	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Туслан гүйцэтгэгч компанийн зам барилгын ажлын төсөвт суусан орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн үнийн дүнгийн өртгөөр хийгдэнэ.	2023 оны 2 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль 7.2.4-р зүйл заалт Монгол улсын ерөнхийлөгчийн 63-р тоот зарлиг, Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэр бум мод” үндэсний хөдөлгөөн, Өмнөговь аймгийн ИХТ-ийн 56-р тогтоолоор батлагдсан “Тонн баялаг – Нэг мод” тогтоол
2	Техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Ашиглалт дууссан түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын карьеруудыг стандартын дагуу нөхөн сэргээж, аймаг, сумын БО-ны албанд хүлээлгэн өгнө. Тэдгээр газруудад 5-аас дээш жилийн мониторингийн ажил гүйцэтгэгдэнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 3,4,5 дугаар	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Нөхөн сэргээлт хийх карьерийн тоо - ш Хуулагдсан шимт хөрсний хэмжээ – м3 Эвдэрсэн газрын хэмжээ – м2 Техникийн нөхөн сэргээлт хийх газрын хэмжээ – га	6-р бүлгийн 1-р хэсэгт дэлгэрэнгүй тусгав.	Техникийн нөхөн сэргээлтийг 1 га-д 1.500.000 төгрөг зарцуулахаар төлөвлөв. Задаргааг доорх байдлаар харуулав. БОНХАЖЯ-ний сайдын 2015 оны А-138 тушаалаар батлагдсан “Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газрыг нөхөн	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Байгаль орчин. Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагааг эвдэрсэн газрын ангилал MNS 5915 2008

		<p>бүхий албан бичгийн 19 заалт)</p> <p>(Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 2 дугаар заалт)</p>				<p>сэргээх ажлын зардлын үнэлгээ тооцох аргачлал"- ын дагуу уг уурхайд хамрагдах үзүүлэлтүүдээр тооцлоо.</p> <p>Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэхдээ бульдозер ашиглана.</p> <p>Үүнд: Түлш, ШТМ-ын зардал – 107 Сэлбэг, хэрэгсэлийн зардал – 0,6 Цалингийн зардал – 7,2 Нийгмийн даатгалын шимтгэл – 0,9 Элэгдэл, хорогдолын зардал – 3,1 Бусад тооцогдоогүй зардал – 2,4 ингэхээр нэгжийн зардал – 122 төгрөг болж байна.</p> <p>Өөрсдийн машин техникээр ажиллах тул зөвхөн түлшний зардлаар тооцвол</p>			
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

						1 м3 ажилд 107 төгрөг болж байна.			
3	Техникийн нөхөн сэргээлт хийх	Түр кэмп буусан тохиолдолд хог хаягдлыг цэвэрлэн орон нутгийн холбогдох албан тушаалтанд хүлээлгэн өгч, холбогдох актыг гаргуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Техникийн нөхөн сэргээлт хийх газрын хэмжээ – га	6-р бүлгийн 2-р хэсэгт дэлгэрэнгүй тусгав.	Техникийн нөхөн сэргээлтийг 1 га-д 1.500.000 төгрөг зарцуулахаар төлөвлөв.	Туслан шийцэгч компанийн үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Байгаль орчин. Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалал MNS 5916 2008
4	Нөхөн сэргээлтийн туршилтийн ажил	Загийг үрээр Лот-3 кэмп дээр суулгаж, тарималжуулах туршилтын ажлыг гүйцэтгэнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 8 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	10	40,000	400,000	2023 оны 2 улиралд	Ургамал хамгааллын тухай хууль
5	“Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөг ажил	“Тэрбум мод” хөтөлбөрийн хүрээнд Өмнөговь болон Дорноговь аймгийн ойн албанд тус бүр 10,000,000 төгрөгийг хандивлана. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 2 заалт) (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Төлөвлөгөөнд орсноор	Гэрээнд зааснаар	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	20,000,000	2023 оны 2-3 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль 7.2.4-р зүйл заалт Монгол улсын ерөнхийлөгчийн 63-р тоот зарлиг, Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн, Өмнөговь аймгийн ИХТ-ийн 56-р тогтоолоор батлагдсан “Тонн баялаг – Нэг мод” тогтоол

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

		зөвлөмжийн 10 дугаар заалт)							
6	“Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөт ажил	<p>“Тэрбум мод” хөтөлбөрийн хүрээнд Өмнөговь аймгийн Манлай сумын нутагт 1000 мод бүхий ойн төгөлийг дэмжих ажлын хүрээнд 2 га газрын хашаажуулалтыг гүйцэтгэнэ.</p> <p>Ингэхдээ тооцоолсон чанартай хашааг тоо хэмжээгээр худалдан авалт хийж, Манлай сумын төлөөллийг хөлсөөр ажиллуулна. Хашаажуулалт бүрэн хийгдсэн дараагаар Манлай сумын ЗДТГ-т хүлээлгэн өгнө.</p> <p>(Өмнөговь аймгийн Манлай сумын ЗДТГ-ын 2023 оны 05-р сарын 19-ний өдрийн 1-152 дугаар бүхий албан бичиг)</p>	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	га	2	15,000,000	30,000,000	2023 оны 3-4 улиралд	Хөрс, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль 7.2.4-р зүйл заалт Монгол улсын ерөнхийлөгчийн 63-р тоот зарлиг, Монгол улсын ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөн, Өмнөговь аймгийн ИХТ-ийн 56-р тогтоолоор батлагдсан “Тонн баялаг – Нэг мод” тогтоол
7	Эвдэрсэн газрн техникийн нөхөн сэргээлт	2023 оны эвдэрсэн газрын тооллого мэдээнд үндэслэн Дүйцүүлэн хамгаалах ажлын хүрээнд Өмнөговь аймгийн хэмжээнд 15 га эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх, орон нутагт холбогдох актаар баталгаажуулан,	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	га	15	1,500,000 Техникийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг гүйцэтгэхдээ бульдозер ашиглана. Дээр дурьдсанчлан тооцвол 15 га=150.000 м2 =15.000 м3 болно.	22,500,000	2023 оны 3-4 улиралд	Байгаль орчин. Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын ангилал MNS 5915 2008

		хүлээлгэн өгнө. Ингэхдээ Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-аас ирүүлэх саналд үндэслэн, гэрээт байгууллагаар гүйцэтгүүлэнэ.				Ингэхээр 1 га газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийхэд 1,500,000 төгрөг дунджаар болно.			
8	Орчны тохижилтын ажил	Нийгмийн хариуцлагын хүрээнд Өмнөговь аймгийн Манлай сумын төвд орчны тохижилтын дараах ажлуудыг хийхээр төлөвлөв. Үүнд: -Сумын төвийн гудамжны энхэл, донхолыг тэгшлэх, автогрейдерээр хусах -Айлуудын хашаанд хурсан элсийг цэвэрлэх, тогтоосон цэгрүү зөөвөрлөх -Үерийн болзошгүй аюулаас урдчилсан сэргийлж сумын хур тунадасны урсац орж ирэх хэсэгт нэмэлтээр далан байгуулах, хуучин үерийн сувгийг сэргээн татах зэрэг ажлуудыг гэрээт компаниар гүйцэтгүүлнэ. (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 11 дүгээр заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	га	Гэрээнд заасан хэмжээгээр	Гэрээнд заасан хэмжээгээр	20,000,000	2023 оны 3-4 улиралд	Байгаль орчин. Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын ангилал MNS 5915 2008

Нийт:	92,900,000
-------	------------

6.1. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын карьеруудын техникийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

“Тавантолгой – Манлай - Ханги ” чиглэлийн 470.90 км хатуу хучилттай замыг барихад ашиглагдаж байгаа карьерийн ерөнхий мэдээллийг дараах хэсэгт харуулав.

Карьерийн дэлгэрэнгүй мэдээлэл	Өмнөговь аймаг				Дорноговь аймаг		
	Цогтцэций сум		Манлай сум		Ханбогд сум	Хатанбулаг сум	
	Сийрст баг	Билгэх баг	Жаргалант баг	Өгөөмөр баг	Баян баг	Эргэл баг	Агаруут баг
Чулууны карьер тоо (ш)	0	0	1	2	1	2	1
Шорооны карьер тоо (ш)	2	15	7	16	3	48	10
Элсний карьерийн тоо (ш)	0	1		1	1	2	1
Ашиглалт эхлээгүй /ашиглах	5	10	6	9			
Ашиглагдаагүй карьерийн тоо (ш)	1	1	5	3	3	21	2
Нийт карьерийн тоо (ш)	8	27	19	31	8	73	14
Нөхөн сэргээсэн карьерийн тоо (ш)		3					
Нөхөн сэргээсэн, хүлээлгэж өгөөгүй карьерийн тоо (ш)							1
Техникийн нөхөн сэргээлт хийх карьерийн тоо (ш)	11	23	14	28	5	52	12
Биологийн нөхөн сэргээлт хийх карьерийн тоо (ш)	2024 онд биологийн нөхөн сэргээлт хийгдэнэ.						

Дээрх тоон мэдээллээс нэгтгэн үзвэл:

- Нийт карьерийн тоо – **180** (Өмнөговь аймагт–**85** карьер, Дорноговь аймагт- **95** карьер)
- Ашиглалт эхлээгүй, цаашид ашиглахаар төлөвлөсөн Өмнөговь аймагт–**30** карьер
- Ашиглагдаагүй, тодорхойлолт гаргуулах карьерийн тоо – **36** ширхэг (Өмнөговь аймагт–**10** ширхэг карьер, Дорноговь аймагт- **26** ширхэг карьер)
- Техникийн нөхөн сэргээлт хийх карьерийн тоо – **144** (Өмнөговь аймагт–**75** карьер, Дорноговь аймагт- **69** карьер) тус тус байна.

Өмнөговь аймгийн карьерийн дугаар, байршлын мэдээлэл:

Сум, баг	Эзэмшигч	Карьерийн дугаар	Байршил		Талбайн хэмжээ, м2	Захирамжын дугаар			Хуулагдсан шимт хөрсний хэмжээ, м3	Хөндөгдсөн газрын хэмжээ, м2	Нөхөн сэргээлт хийх газрын хэмжээ, га	Тайлбар
			X	Y		2021	2022	2023				
2	4	3	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Цогцрэций сумын Сийрст баг	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	K-1	549333	4834480	16,340.00	A/563 31-05-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	26,390.40	175,936.00	17.59	Ашиглаж байгаа
			549387	4834626								
			549424	4834437								
			549489	4834564								
		K1-1	549742	4834594	159,596.00		A/399 18-04-2022					
			549581	4835009								
			549281	4835090								
			549161	4834774								
		W-1	549293	4837266	180,797.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023	0.00	0.00	Удахгүй ашиглалт эхлэнэ	
			549729	4837322								
			549658	4837808								
			549437	4837878								
		A-1	550284	4840162	39,995.00	A/563 31-05-2021			0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
			550398	4840327								
			550234	4840440								
			550120	4840276								
		K-2	552873	4840317	246,863.00	A/563 31-05-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	0.00	0.00	0.00	Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			553031	4840424								
			553020	4840194								
			553194	4840326								
		K2-1	553198	4840706			A/399 18-04-2022					
			553464	4840359								
			553015	4840066								
			552704	4840420								
		W-2	553288	4842725	123,772.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023	0.00	0.00	0.00	Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			553049	4842971								
			552751	4842698								
			553082	4842511								
		K-3	555201	4841449	210,288.00	A/563 31-05-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	0.00	0.00	0.00	Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			555319	4841569								
			555508	4841347								
			555608	4841487								
K3-1	555676	4841112			A/399 18-04-2022							
	555883	4841513										
	555372	4841640										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			555210	4841294										
		KA-2/1	559605	4843428	150,632.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	22,594.80	150,632.00	15.06			
			559917	4843513										
			560058	4843064										
			559745	4842981										
		W-3	562531	4843194	129,585.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023				Удахгүй ашиглалт эхлэнэ		
			562155	4843416										
			562348	4843686										
			562675	4843428										
Цогцэций сумын Билгэх баг	Тахилт хайрхан транс ХХК	Q-1	567441	4845644	47,595.00	A/564 31-05-2021	A/197 04-03-2022						Удахгүй ашиглалт эхлэнэ	
			567609	4845680										
			567688	4845450										
			567455	4845413										
	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	Q-2	568617	4846269	48,250.00	A/563 31-05-2021			7,237.50	48,250.00	4.83		Нөхөн сэргээлт хийж хүлээлгэн өгсөн	
			568865	4846296										
			568624	4846066										
			568857	4846098										
		KA-5/1	569416	4846239	8,995.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	1,349.25	8,995.00	0.90			
			569442	4846247										
			569318	4846463										
			569286	4846417										
		KA-7/1	570405	4845443	207,265.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	31,089.75	207,265.00	20.73			
			570128	4845292										
			569823	4845824										
			570178	4845966										
	K-5	571588	4846999	62,002.00	A/563 31-05-2021			0.00	0.00	0.00			Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
		571724	4846830											
		571423	4846756											
		571322	4847070											
	Тахилт хайрхан транс ХХК	K-4	571648	4846469	50,486.00	A/564 31-05-2021	A/197 04-03-2022						Удахгүй ашиглалт эхлэнэ	
			571885	4846556										
			571757	4846302										
572019			4846409											
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	W-4	572098	4846863	130,766.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023	19,614.90	130,766.00	13.08				
		572337	4846989											
		572456	4847396											
		572084	4847347											
Тахилт хайрхан транс ХХК	A-3	573702	4847454	40,507.00	A/564 31-05-2021	A/197 04-03-2022						Удахгүй ашиглалт эхлэнэ		
		573634	4847642											
		573446	4847573											

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	W-5	573515	4847385	134,343.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023				Удахгүй ашиглалт эхлэнэ	
			573111	4848611									
			573039	4848533									
			573778	4847836									
		573931	4847904										
		KA-8/1	575004	4847903	118,669.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	17,800.35	118,669.00	11.87		
			575391	4848005									
			575467	4847715									
			575081	4847613									
		Тахилт хайрхан транс ХХК	K-6	576115	4848115	42,657.00	A/564 31-05-2021	A/197 04-03-2022	6,398.55	42,657.00	4.27		
	576316			4841334									
	576168			4847852									
	576297			4847889									
	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	W-6	577153	4849446	163,915.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023					Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			577173	4849456									
			578061	4848546									
			577841	4848424									
		KA-9/1	579169	4848265	114,760.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023					Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			579517	4848225									
			579433	4848650									
579133			4848548										
KA-10/1		581954	4849455	140,740.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	21,111.00	140,740.00	14.07			
		582012	4849787										
		582423	4849736										
		582329	4849375										
Тахилт хайрхан транс ХХК	K-7	582392	4849533	48,490.00	A/564 31-05-2021	A/197 04-03-2022	7,273.50	48,490.00	4.85				
		582662	4849575										
		582403	4849359										
		582652	4849371										
Манлай сумын Жаргалант баг	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	W-7	585249	4849003	169,459.00		A/399 18-04-2022	A/573 19-04-2023	25,418.85	169,459.00	16.95	Нөхөн сэргээлт хийж хүлээлгэн өгсөн	
			585125	4849329									
			584659	4849181									
			584818	4848853									
		KA-12/1	591165	4851510	132,134.00	A/924 26-08-2021	A/393 14-04-2022	A/573 19-04-2023	19,820.10	132,134.00	13.21		
			591387	4851182									
			590990	4851038									
			590892	4851360									
	Тахилт хайрхан транс ХХК	K-9	591250	4851959	49,556.00	A/564 31-05-2021	A/197 04-03-2022	7,433.40	49,556.00	4.96		Нөхөн сэргээлт хийж хүлээлгэн өгсөн	
			591164	4852183									
			591330	4852312									

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

		591434	4852138									
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	КА-13/1	596545	4853806	16,977.00	А/924 26-08-2021	А/393 14-04-2022	А/573 19-04-2023	2,546.55	16,977.00	1.70		
		596534	4853674									
		596401	4853675									
		596402	4853791									
	К-10	596587	4854321	49,986.00	А/563 31-05-2021	А/393 14-04-2022	А/573 19-04-2023	7,497.90	49,986.00	5.00		
		596849	4854454									
		596860	4854267									
		596598	4854140									
	КА-14/1	598628	4853218	33,119.00	А/924 26-08-2021			4,967.85	8,600.00	0.86	Ашиглахгүй байгаа	
		598662	4852969									
		598794	4853010									
		598761	4853243									
Тахилт хайрхан транс ХХК	А-4	598801	4853222	47,974.00	А/564 31-05-2021	А/197 04-03-2022	7,196.10	47,974.00	4.80			
		599038	4853216									
		599065	4853011									
		598846	4853008									
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	W-8	600012	4853951	36,405.00		А/399 18-04-2022	А/573 19-04-2023			Удахгүй ашиглалт эхлэнэ		
		599973	4854100									
		599777	4854059									
		599719	4853905									
	А-6	603914	4854944	39,976.00	А/563 31-05-2021	А/393 14-04-2022	А/573 19-04-2023			Удахгүй ашиглалт эхлэнэ		
		603879	4855141									
		603682	4855107									
		603717	4854910									
Тахилт хайрхан транс ХХК	Q-3	605482	4856243	49,082.00	А/564 31-05-2021	А/197 04-03-2022	7,362.30	49,082.00	4.91			
		605534	4856007									
		605358	4855900									
		605282	4856113									
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	W-9	605171	4856410	88,563.00		А/399 18-04-2022	А/573 19-04-2023			Удахгүй ашиглалт эхлэнэ		
		605147	4856582									
		605443	4856829									
		605555	4856683									
		605317	4856427									
	А-5	609343	4859185	49,066.00	А/563 31-05-2021	А/393 14-04-2022	А/573 19-04-2023			Удахгүй ашиглалт эхлэнэ		
		609544	4859131									
		609478	4859898									
		609286	4858955									
	К-12	613615	4862148	49,827.00	А/792 27-07-2021			1,500.00	10,000.00	1.00	Ашиглалт дууссан	
		613827	4862318									
		613922	4862152									

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

Тахилт хайрхан транс ХХК	K-12-1	613721	4861992	54,077.00		A/483 28-04-2022	A/422 27-03-2023	8,111.55	54,077.00	5.41	-
		613721	4861992								
		613922	4862152								
		614049	4861998								
		613838	4861823								
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	Q-4 /Ч-1/	619453	4860273	150,054.00	A/792 27-07-2021	A/198 04-03-2022	A/573 19-04-2023	22,508.10	150,054.00	15.01	
		619688	4860012								
		619550	4859887								
		619428	4859885								
		619225	4859793								
		619068	4859955								
	K-13	617838	4863617	236,396.00	A/792 27-07-2021	A/198 04-03-2022	A/573 19-04-2023	35,459.40	236,396.00	23.64	
		618105	4863850								
		618506	4863401								
		618093	4863149								
	K-14	619800	4865545	49,835.00	A/792 27-07-2021			0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй
		619816	4865309								
		620005	4865315								
		620009	4865575								
Тахилт хайрхан транс ХХК	K-14-1	622112	4867048	53,470.00		A/483 28-04-2022		0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй, тодорхойлолт авсан
		621819	4866983								
		621761	4867150								
		622077	4867211								
	K15-1	626809	4868349	152,443.00		A/679 02-06-2022	A/422 27-03-2023	22,866.45	152,443.00	15.24	
		627241	4868421								
		627319	4868084								
		626868	4868023								
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	K-15	626763	4868962	98,766.00	A/792 27-07-2021			0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй, тодорхойлолт авсан
		626743	4868857								
		627581	4868768								
		627546	4868642								

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	СТВ-1	628089	4867892	216,126.00		A/198 04-03-2022	A/573 19-04-2023	32,418.90	216,126.00	21.61			
		628217	4868040										
		628711	4867809										
		628631	4867593										
	Тахилт хайрхан транс ХХК	СТВ1-1	628349	4867749			A/679 02-06-2022						
			628165	4867566									
			627804	4867774									
			628032	4867974									
	K17-1	634512	4872935	34,530.00		A/679 02-06-2022	A/422 27-03-2023						Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
		634670	4872951										
		634674	4872722										
		634524	4872712										
	K-17	635360	4872654	98,255.00		A/483 28-04-2022		0.00	0.00	0.00			Ашиглаагүй, тодорхойлолт авсан
		635367	4872497										
		635940	4872492										
		635924	4872682										
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	E-1	638308	4872914	105,056.00	A/792 27-07-2021	A/198 04-03-2022	A/573 19-04-2023	15,758.40	105,056.00	10.51			
		638269	4872734										
		638806	4872658										
		638856	4872856										
	K-18	644688	4872127	117,126.00	A/792 27-07-2021	A/198 04-03-2022	A/573 19-04-2023	17,568.90	117,126.00	11.71			
		644553	4871843										
		644904	4871690										
		645020	4871984										
Тахилт хайрхан транс ХХК	H-1	644919	4871227	165,939.00	A/990 06-09-2021	A/197	04-03-2022				Ашиглахгүй		
		644668	4870976										
		645128	4870759										
		645340	4871064										
	E-2	646864	4870414	91,612.00		A/483 28-04-2022	A/422 27-03-2023					Удахгүй ашиглалт эхлэнэ	
		647079	4870548										
		647284	4870249										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			647083	4870111								
	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	СТВ-2	646438	4867273	100,237.00	А/792 27-07-2021	А/198 04-03-2022	А/573 19-04-2023				Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			646558	4867428								
			646867	4867016								
			646996	4867188								
	Тахилт хайрхан транс ХХК	К-19	648779	4867575	150,441.00	А/990 06-09-2021	А/197 04-03-2022					Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			648988	4867278								
			649338	4867482								
			649163	4867787								
		Е-3	652917	4864753	149,210.00	А/990 06-09-2021	А/197 04-03-2022					Удахгүй ашиглалт эхлэнэ
			653015	4864983								
			653486	4864510								
			653567	4864733								
		К-20	657062	4861605	102,576.00	-	А/483 28-04-2022	А/422 27-03-2023	15,386.40	102,576.00	10.26	
			657462	4861365								
			657553	4861609								
			657208	4861778								
Манлай сумын Өгөөмөр баг	К-27	661273	4860979	92,828.00	-	А/483 28-04-2022	А/422 27-03-2023	13,924.20	92,828.00	9.28		
		661200	4860842									
		661804	4860598									
		661867	4860734									
	К-21	665806	4859231	96,370.00	А/990 06-09-2021	А/197 04-03-2022		14,455.50	96,370.00	9.64		
		665783	4859052									
		666352	4858835									
		666391	4858984									
	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	Е-4	667546	4858297	50,259.00	А/733 07-07-2021	А/198 04-03-2022	А/573 19-04-2023	7,538.85	50,259.00	5.03	
			667596	4858464								
			667860	4858385								
			667816	4858205								
Тахилт хайрхан транс ХХК	Е4-1 А/483 өргөтгөл	667860	4858385	51,072.00		А/483 28-04-2022		7,660.80	51,072.00	5.11		
		667816	4858205									

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			668096	4858147							
			668129	4858323							
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	K-22		673786	4857096	98,625.00	A/733 07-07-2021		0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй
			673522	4856883							
			673749	4856802							
			673976	4857016							
			673749	4856802							
			673976	4857016							
			674039	4856993							
			673910	4856739							
Тахилт хайрхан транс ХХК	E-5-2 E-5-3		674912	4857881	174,620.00		A/679 02-06-2022	A/422 27-03-2023	26,193.00	174,620.00	17.46
			674688	4857877							
			674979	4858448							
			674586	4858444							
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	E-5-1		675410	4856092	98,625.00	A/733 07-07-2021		0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй
			675212	4855816							
			675332	4855747							
			675550	4856015							
			675332	4855747							
			675550	4856015							
			675456	4855673							
			675688	4855940							
	K-23		679576	4852334	52,229.00	A/733 07-07-2021	A/198 04-03-2022		7,834.35	52,229.00	5.22
			679478	4852260							
			679842	4852001							
			679915	4852087							
Тахилт хайрхан транс ХХК	Q-6 /БУД/		678746	4846068	259,715.00		A/679 02-06-2022	A/422 27-03-2023	38,957.25	259,715.00	25.97
			678913	4845623							
			679664	4845914							
			679496	4846279							
			679302	4846200							

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			679367	4846050									
			678986	4845901									
			678899	4846124									
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	Q-5 /Ч-3/		687515	4847732	135,444.00	A/733 07-07-2021	A/198 04-03-2022		20,316.60	135,444.00	13.54		
			687712	4847717									
			687694	4847456									
			687493	4847483									
			687045	4847673									
			687031	4847559									
			687477	4847610									
	K-24-1		683721	4850106	49,404.00	A/733 07-07-2021			0.00	0.00	0.00	Ашиглаагүй	
			683638	4849992									
			684067	4849887									
			684108	4849991									
		K-24-2		684100									4849883
				684227									4849688
				684490									4849738
	684351		4849884										
Тахилт хайрхан транс ХХК	E4-1		687486	4848142	51,072.00			A/422 27-03-2023	7,660.80	51,072.00	5.11		
			687462	4847949									
			687717	4847921									
			687743	4848128									
	E-6-1		688013	4849160	43,458.00	A/990 2021-09-06	A/197 2022-03-04					Ашиглаагүй	
			688005	4849044									
			688415	4849029									
			688399	4849133									
	E-6-2		687705	4848779	45,991.00							Ашиглаагүй	
			687698	4848670									
			688102	4848619									
			688092	4848743									
	K25-1		692354	4849967	114,981.00	A/733 07-07-2021	A/198 2022-03-04					Ашиглаагүй	

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	K25-2	692149	4849756						
		692419	4849714						
		692511	4849967						
		692419	4849714						
		692511	4849967						
		692689	4849667						
		692675	4849972						
Тахилт хайрхан транс ХХК	S-1	693406	4849413	48,108.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022			Ашиглаагүй
		693569	4848972						
		693663	4849106						
		693499	4849431						
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	E-7-1	694599	4849067	105,225.00	A/733 07-07-2021	A/198 2022-03-04			Ашиглаагүй
		695110	4849225						
		695154	4849307						
		694631	4948307						
	E-7-2	695154	4849067						
		694631	4849225						
		694661	4849307						
		695200	4849156						
Тахилт хайрхан транс ХХК	E-7-3	694661	4849307	49,769.00		A/483 28-04-2022			Ашиглаагүй
		695200	4849156						
		695240	4849244						
		694686	4849384						
	E-8	697617	4849113	49,922.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022			Ашиглаагүй
		697585	4849016						
		698010	4848897						
		698050	4849015						
K-26		699249	4848399	148,339.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022			Ашиглаагүй
		699384	4848649						
		699685	4848157						
		699836	4848427						

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

		C-1	701644	4846762	60,304.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		9,045.60	60,304.00	6.03	-
			701843	4846877								
			702021	4846671								
			701819	4846560								
		K-9-4	703462	4845689	198,278.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		29,741.70	198,278.00	19.83	-
			703356	4845595								
			703772	4845127								
			703726	4844974								
			703985	4845010								
			704085	4845240								
			704085	4845240								
			704320	4845160								
			704168	4844796								
			703924	4844867								
		K-28	707612	4844594	47,012.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022					Ашиглаагүй
			707347	4844658								
			707292	4844493								
			707519	4844417								
		K-29	709109	4842627	33,815.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		5,072.25	33,815.00	3.38	
			708983	4842796								
			708864	4842709								
			709002	4842513								
		E-9-1	710124	4842313	91,752.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		-	-	-	Ашиглаагүй
			709840	4842158								
			710178	4842032								
			710465	4842307								
		E-9-2	713774	4838184	71,370.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		-	-	-	Ашиглаагүй
			713604	4838437								
713558	4838029											
713440	4838326											
Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	E-10-1	713507	4835011	100,046.00	A/733 07-07-2021	A/198	A/573	15,006.90	100,046.00	10.00	-	
		713679	4835281			04-03-2022	19-04-2023					
		713942	4835113									
		713770	4834843									

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

		K-31	714664	4833490	53,940.00	A/733 07-07-2021	A/198 04-03-2022	A/573 19-04-2023	8,091.00	53,940.00	5.39	-	
			714795	4833651									
			714999	4833502									
			714903	4833332									
	Тахилт хайрхан транс ХХК	K195		716178	4832409	12,116.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		1,817.40	12,116.00	1.21	-
				716330	4832388								
				716304	4832302								
				716146	4832351								
		E-11-1		718067	4830809	99,614.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		14,942.10	99,614.00	9.96	-
				718068	4831129								
				718380	4831128								
				718379	4830808								
	Өмнөговь бүтэн байгуулалтын корпораци ХХК	K-32		722521	4831392	99,550.00	A/733 07-07-2021	-	-	14,932.50	99,550.00	9.96	-
				722651	4831684								
				722936	4831558								
				722806	4831265								
Тахилт хайрхан транс ХХК	K-33		724200	4830331	39,744.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		5,961.60	39,744.00	3.97	-	
			724375	4830234									
			724277	4830060									
			724102	4830158									
	K-34			728025	4827178	39,545.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		5,931.75	39,545.00	3.95	-
				728152	4827023								
				727992	4826904								
				727866	4827064								
	NZ-1			731802	4824710	114,257.00		A/483 28-04-2022	A/422 27-03-2023	17,138.55	114,257.00	11.43	
				731850	4824398								
				731507	4824361								
				731449	4824691								
Ханбогд сумын Баян баг	E-13		735160	4823539	39,410.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		-	-	-	Ашиглаагүй	
			735360	4823534									
			735354	4823334									
			735154	4823343									
	K-35			737398	4823699	40,100.00	A/990 06-09-2021	A/197 04-03-2022		6,015.00	40,100.00	4.01	-
				737598	4823694								

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			737591	4823494							
			737392	4823503							
Ханбогд хот тохижилт ОНОААТҮГ	Q-3/20 Үнэгт уул	741315	4824187	219,255.00	-	A/433 25-04-2022	-	32,888.25	219,255.00	21.93	-
		741264	4823939								
		741077	4823652								
		740840	4823846								
		740918	4824084								
Тахилт хайрхан транс ХХК	E-14	740997	4823193	42,245.00	A/1098 27-09-2021	A/197 04-03-2022	-	-	-	-	Ашиглахгүй
		741197	4823259								
		741269	4823072								
		741081	4823004								
	W-1	740636	4823659	40,944	A/1098 27-09-2021	A/197 04-03-2022	0	0	0	0	Ашиглахгүй
		740671	4823394								
		740853	4823590								
		740775	4823740								
	K-40	740374	4820174	87,956.00	A/1098 27-09-2021	A/197 04-03-2022	13,193.40	87,956.00	8.80	-	-
		740602	4820222								
		740689	4819866								
		740445	4819817								
	K-37-2	741158	4817617	95,000.00	A/1098 27-09-2021	A/197 04-03-2022	14,250.00	95,000.00	9.50	-	-
741304		4817755									
741622		4817504									
741453		4817349									
K-41	742348	4802141	60,000.00	A/1098 27-09-2021	A/197 04-03-2022	9,000.00	60,000.00	6.00	-	-	
	742603	4802140									
	742609	4801840									
	742359	4801841									

Дорноговь аймгийн карьерийн дугаар, байршлын мэдээлэл:

Карьерийн дугаар	Байршил		Талбайн хэмжээ, м2	Захирамжын дугаар					Хуулагдсан шимт хөрсний хэмжээ, м3	Хөндөгдсөн газрын хэмжээ, м2	Нөхөн сэргээлт хийх газрын хэмжээ, га	Нөхөн сэргээлтийн төсөв, төгрөг	Тайлбар	
	X	Y		2020.04.28 А/364	2020.12.30 А/893	2021.03.31 А/177	2021.08.09 А/412	2022.07.22 А/500						
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	15	16	17	
K-38	257481	4815179	50,018				1		7,503	50,018	5,00	7,502,700.00		
	257336	4815091												
	257479	4814846												
	257638	4814932												
L-1	742915	4805482	49,987					1	49,987	49,987	5,00	7,498,050.00		
	742992	4805168												
	742835	4805097												
	742769	4805340												
LC-1-1 LC-1-2	258728	4801564	68,206				2, 3		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	258581	4801766												
	258565	4801455												
	258398	4801644												
K-2/20	257494	4801742	85,939		1				0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	257492	4800719												
	256846	4801687												
	256971	4800680												
Sh-1-1 Sh-1-2	259219	4798993	99,008				1, 2		14,851	99,008	10	14,851,200.00		
	259416	2799202												
	259544	4799097												
	259409	4798895												
	259679	4798977												
	259669	4798766												
LC-2-1 LC-2-2 LC-2-3	261820	4795758	142,822				4, 5, 6		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	262056	4795698												
	261927	4795140												
	261700	4795066												

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

Sh-2	262003	4797293	49,879			3			0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	262131	4797480											
	262307	4797353											
	262193	4797163											
D-4	266247	4794224	21,359		2			3,204	21,359	2.14	3,203,850.00		
	266383	4794141											
	266320	4794019											
	266191	4794095											
Sh3-1 Sh3-2	268429	4792660	99,299			4, 5		14,895	99,299	9.93	14,894,850.00		
	268552	4792868											
	268900	4792671											
	268783	4792450											
LC-4	269094	4791316	51,386				7	7,708	51,386	5.14	7,707,900.00		
	269276	4791148											
	269492	4791280											
	269324	4791391											
Sh-4	271120	4791238	49,933			6		7,490	49,933	4.99	7,489,950.00		
	271251	4791452											
	271425	4791354											
	271283	4791137											
DE-1-1 DE-1-2	273384	4789252	97,082			8, 9		14,562	97,082	9.71	14,562,300.00		
	273142	4789154											
	273242	4789576											
	272981	4789502											
D-8	273888	4789815	49,266		3			0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	274085	4789667											
	273971	4789499											
	274971	4789655											
Sh-5	277538	4787222	49,669			7		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	277705	4787474											
	277838	4787371											
	277672	4787126											
Sh6-1 Sh6-2	279596	4786584	99,930			8, 9		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	279725	4786840											

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	280043	4786693											
	279900	4786429											
LC-3-1 LC-3-2	281470	4784936	56,034										
	281597	4784806											
	281231	4784786					10, 11		8,405	56,034	5.60	8,405,100.00	
	281394	4784625											
D-1	281921	4784759	49850										
	262050	4784745											
	282059	4784566		4					0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	281917	4784474											
	281796	4784613											
K-18	283471	4783928		1								Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
LC-4-1 LC-4-2 LC-4-3	283618	4783452	111,788										
	283881	4783662											
	284224	4783533					12, 13, 14		16,768	111,788	11.18	16,768,200.00	
	284054	4783316											
Ч-3	284620	4783256		10								Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
LC-5-1 LC-5-2 LC-5-3	285474	4784309	149,004										
	285401	4783907											
	285837	4873827					15, 16, 17		22,351	149,004	14.90	22,350,600.00	
	285884	4784085											
D-2	285508	4782574	50,438										
	285585	4782687											
	285832	4782619		5					7,566	50,438	5.04	7,565,700.00	
	285780	4782451											
	285604	4782480											
Sh7-1 Sh7-2	289107	4782972	87,314										
	289141	4783222					10, 11		13,097	87,314	8.73	13,097,100.00	
	289488	4783179											

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	289454	4782932										
Sh8	291942	4783449	49,202		12			0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	291941	4783720										
	292107	4783722										
	292120	4783422										
D-3	294611	4783656	50,000	6				7,500	50,000	5.00	7,500,000.00	
	294815	4783624										
	294864	4783473										
	294752	4783393										
	294594	4783482										
Sh-9	295521	4783490	50,000		13			7,500	50,000	5.00	7,500,000.00	
	295507	4783312										
	295781	4783267										
	295815	4783431										
Sh10-1	300514	4782820	89,229		14, 15			4,000	20,000	2.00	3,000,000.00	
	300655	4782926										
	300604	4783139										
	300390	4783069										
Sh10-2	300333	4783339										
	300484	4783264										
	300674	4783422										
	300439	4783491										
K-19	302972	4783400	51,672	2				7,751	51,672	5.17	7,750,800.00	
	303106	4783288										
	302920	4783109										
	302822	4783279										
Sh11-1 Sh11-2	303874	4784181	99,715		16, 17			2,700	18,000	2	2,700,000.00	
	303960	4784039										
	304425	4784164										
	303968	4784324										
	304201	4784422										
Sh12-1	303995	4784495	99,844		18, 19			0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	309189	4785748										
	309257	4785612										
	309573	4785622										
Sh12-2	309546	4785781										
	309233	4785985										
	309411	4785835										
	309612	4785914										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	309354	4786109											
K-20	310567	4785432	47,453	3					14,606	97,370	9.74	14,605,500.00	
	310330	4785193											
	310378	4785218											
	310582	4785233											
K-20-1	310094	4785385	49,917				18						
	310167	4785174											
	310376	4785193											
	310331	4785418											
Sh13	311281	4785008	49,759			20			7,464	49,759	4.98	7,463,850.00	
	311519	4784852											
	311641	4784953											
	311396	4785148											
Sh14	313802	4784008	50,000			21		4	7,500	50,000	5.00	7,500,000.00	
	314049	4783890											
	314161	4784052											
	313912	4784156											
Sh25	314345	4783894	46,714			33			7,007	46,714	4.67	7,007,100.00	
	314477	4783932											
	314403	4784287											
	314287	4784272											
U-1-1 U-1-2 U1-3	316219	4782312	148,339						22,251	148,339	14.83	22,250,850.00	
	316186	4782098											
	316791	4781959											
	316842	4782178											
D-5	317019	4782407	50,365	7					0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	317221	4782355											
	317164	4782122											
	316961	4782172											
D5-2 D5-3 Q-1, 2 Q-	316846	4782191	85,253			55-58			12,788	85,253	8.53	12,787,950	
	317011	4782160											
	316997	4781939											
	316791	4719622											
	317163	4782122											
	317263	4782129											

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

Sh15	318114	4783500	50,000			22		7,500	50,000	5.00	7,500,000.00	
	318369	4783378										
	318488	4783580										
	318229	4783639										
Sh16	318687	4783736	50,000			23		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	318888	4783683										
	319042	4783885										
	318877	4783963										
R-2	321362	4782448	47,589			22		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	321390	4782254										
	321632	4782235										
	321629	4782422										
Sh17	323362	4784122	50,000			24		7,500	50,000	5.00	7,500,000.00	
	323477	4783970										
	323753	4784099										
	323662	4784225										
Sh18-1	325861	4784347	100,000			25, 26		15,000	100,000	10.00	15,000,000.00	
	325953	4784185										
	326173	4784347										
	326067	4784513										
Sh18-2	325963	4784177										
	326059	4783980										
	326217	4784056										
	326182	4784326										
Sh19	329107	4784256	50,000			27		7,500	50,000	5.00	7,500,000.00	
	329288	4784580										
	329623	4784454										
Sh20	332257	4785574	49,792			28		7,469	49,792	4.98	7,468,800.00	
	332636	4785649										
	332589	4785780										
	332249	4785710										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

R-3	332261	4784508	50,000			23		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
	332233	4784292										
	332480	4784255										
	332507	4784440										
Sh21	335026	4784434	49,703		29		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	335194	4784322										
	335349	4784535										
	335171	4784623										
R-5	336010	4783426	49,677		24		0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	335907	4783214										
	336081	4783120										
	336196	4783388										
Sh22	336401	4783814	46,815		30	5	7,022	46,815	4,68	7,022,250.00		
	336733	4783694										
	336764	4783820										
	336468	4783948										
K-21	338107	4781177	40,414	4			0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	338332	4781140										
	338295	4780961										
	338091	4780968										
R-6	339580	4781460	43,298			25	0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн	
	339427	4781378										
	339648	4781267										
	339852	4781423										
Sh23	340150	4781480	49,798		31		7,470	49,798	4,98	7,469,700.00		
	340288	4781310										
	340487	4781541										
	340298	4781607										
R-7	342283	4781483	49,621		26		7,443	49,621	4,96	7,443,150.00		
	342282	4781293										
	342461	4781220										
	342534	4781474										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

Sh24	342786	4780973	49,260			32			7,389	49,260	4.93	7,389,000.00
	342965	4780908										
	343094	4781178										
	342919	4781198										
B1	345470	4780447	49,751		8				7,463	49,751	4.98	7,462,650.00
	345697	4780419										
	345606	4780185										
	345404	4780258										
B2	343264	4782047	49,881		9				7,482	49,881	4.99	7,482,150.00
	343540	4781917										
	343919	4781910										
	343840	4781781										
A1-1 A1-2	347552	4785740	85,616			34, 35			12,842	85,616	8.56	12,842,400.00
	347442	4785593										
	347568	4785336										
	347872	4785437										
K-22	350563	4780527	50,067		13				7,510	50,067	5.01	7,510,050.00
	350412	4780337										
	350726	4780400										
	350566	4780210										
A-15	350563	4780527	47,528				27		7,129	47,528	4.75	7,129,200.00
	350412	4780337										
	350726	4780400										
	350566	4780210										
A2-1	354665	4786859	144,061			36, 37, 38			21,609	144,061	14.41	21,609,150.00
	354698	4786391										
	354704	4786887										
	354862	4786523										
A2-2	355044	4787134										
	355271	4786852										
	355375	4786936										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	355157	4787221											
A2-3	355789	4787269											
	355503	4787469											
	355422	4787410											
	355658	4787170											
B-4	355843	4787820	50,000		10			7.500	50,000	5.00	7,500,000.00		
	355992	4787933											
	355991	4787582											
	356122	4787643											
A-3	357327	4790873	49,815					7.472	49,815	4.98	7,472,250.00		
	357505	4790703											
	357788	4790541											
	357211	4790669											
A-4	361624	4794213	38,992					5.849	38,992	3.90	5,848,800.00		
	361445	4794229											
	361445	4793979											
	361645	4793976											
A-10	361647	4795465	22192					3.329	22,192	2.22	3,328,800.00		
	361693	4795514											
	362003	4795281											
	361935	4795263											
A-11-1 A-11-2	366337	4795035	94126					14,119	94,126	9.41	14,118,900.00		
	366542	4794912											
	366161	4794767											
	366549	4794619											
A-12	367660	4789508	41208					6,181	41,208	4.12	6,181,200.00		
	375944	4788446											
	368000	4789297											
	367952	4789220											
A-5-1 A-5-2 A-5-3	369721	4793824	126220					18,933	126,220	12.62	18,933,000.00		
	370003	4793680											
	369822	4793353											
	369497	4793529											
	371297	4793658	88363					13,254	88,363	8.84	13,254,450.00		

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

A-13-1 A-13-2	371504	4793609											
	371154	4793363											
	371478	4793279											
A-6-1 A-6-2	372777	4793614	84228			44, 45			12,634	84,228	8.42	12,634,200.00	
	372775	4793858											
	373113	4793809											
	373100	4793546											
K23	370514	4785077		6					0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
A-14-1 A-14-2	377189	4788509	99382			33, 34			14,907	99,382	9.94	14,907,300.00	
	377434	4788451											
	377024	4788110											
	377261	4788080											
A-16	377523	4787071	20000					2	3,000	20,000	2.00	3,000,000.00	
	377790	4786935											
	377653	4786668											
	377386	4786804											
B-6	378692	4786641	20000		11				3,000	20,000	2.00	3,000,000.00	
	378567	4786780											
	378405	4786419											
	378669	4786554											
B-7	383602	4781605	49,689		12				7,453	49,689	4.97	7,453,350.00	
	383760	4781782											
	383595	4781911											
	383437	4781750											
K24	398280	4774201		7					0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
K-24 new	398222	4773860	49,929			35			7,489	49,929	4.99	7,489,350.00	
	398441	4773701											
	398315	4773570											

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	398114	4773647										
A-7-1 A-7-2 A-7-3	399325	4773305	136596	46, 47, 48				20,489	136,596	13.66	20,489,400.00	
	399597	4773397										
	399888	4772955										
	399698	4772844										
A-9-1 A-9-2	402940	4769161	99604	52, 53				14,941	99,604	9.96	14,940,600.00	
	403011	4768850										
	403223	4769269										
	403300	4769269										
M-1-1 M-1-2	405312	4765561	88509	36, 37				13,276	88,509	8.85	13,276,350.00	
	405578	4765561										
	405312	4765229										
	405578	4765229										
M2-1 M2-2 M2-3	405312	4765561	117957	38, 39, 40				17,694	117,957	11.80	17,693,550.00	
	405578	4765561										
	405312	4765229										
	405578	4765229										
M-3	410854	4758029	48724	41				7,309	48,724	4.87	7,308,600.00	
	411073	4758077										
	411057	4757835										
	410885	4757776										
M-5	412411	4749828	46665	42								Нөхөн сэргээсэн, хүлээлгэж өгөөгүй
	412578	4749755										
	412481	4749518										
	412313	4749594										
K-26-1	412236	4749016	27,063				3	4,059	27,063	2.71	4,059,450.00	
	412236	4749171										
	412511	4749164										
	412483	4748980										

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

K-26	411717	4748365		8				0	0	0	0	Ашиглаагүй, тодорхойлолт аваагүй, хүсэлт өгсөн
B-10	410610	4748089	47,000		54			7,050	47,000	4.70	7,050,000.00	
	410752	4748037										
	410859	4748303										
	410711	4748361										
M-6	411435	4742315	52870			43		7,931	52,870	5.29	7,930,500.00	
	411224	4742289										
	411298	4743344										
	411427	4743359										
K-27-1 K-27-2	415091	4739916	100,019		14,15			15,003	100,019	10.00	15,002,850.00	
	415058	4740214										
	415224	4740227										
	415254	4739920										
	415420	4739932										
	415458	4740118										
K-28-2	415424	4730690	49943		16,17			7,491	49,943	4.99	7,491,450.00	
	415659	4730687										
	415608	4730897										
	415374	4730902										

Нөхөн сэргээлт хийж буй гадаргууг эхлээд потенциал үржил шимт хурдсаар, дараа нь ургамлын үндэс бүхий нөхөн сэргээгдсэн ерөнхий давхарга үүсгэх зорилгоор үржил шимтэй хөрсөөр 20 см багагүй хучихаар төлөвлөсөн бөгөөд энэ нь замын барилгын үйл ажиллагаа эхлэхээс аваад ашиглалт, олборлолт, хаалт хүртэл, бүх хугацаанд хийгддэг байгаль орчны удирдлага зохион байгуулатын үндсэн хэсэг байдаг.

Төслийн зам барилгын үйл ажиллагааны улмаас эвдэрсэн газрыг хадлан бэлчээрийн чиглэлээр нөхөн сэргээх ба 2024 онд хийгдэх биологийн нөхөн сэргээлтэд ашиглах ургамлыг мөн тус бүс нутгийн унаган ургамал, мал, амьтанд тэжээллэг, бэлчээрийн ач холбогдол бүхий ургамал сонгох нь зүйтэй гэж бид үзсэн.

Эвдрэлд орсон талбайг нөхөн сэргээхэд баримтлах 4 үндсэн зорилт нь:

- Хүн амьтанд халгүй байх
- Бохирдуулахгүй байх
- Тогтвортой байх
- Үйл ажиллагаа дууссаны дараагаар ашиглалт явуулж болохуйц байх зэргийг хангасан байхаар хийхээр төлөвлөв.

Нөхөн сэргээлтэд хэрэглэх шимт хөрс нь аль болох байгалийн унаган төрхтэй хөрсний шинж чанартай ойролцоо байвал зохимжтой байдаг. Урьдчилан шимт хөрсний овоолго хийгээгүй, эсвэл шимт хөрсийг технологийн дагуу биш хэт гүн авснаар үржил шим багатай хайрга, чулуурхаг болсон байдаг учраас органик бодисын агууламжийг нэмэгдүүлэх, чулуулгыг багасгах шаардлагатай.

Хөрсний урвалын орчин рН-3.5 буюу түүнээс бага бол хүчиллэг хөрс гэж үзэх бөгөөд ийм хөрс тодорхойлогдвол шохойгоор саармагжуулах арга хэмжээ авна. Ургамлын өсөлтөнд таатай нөхцөл болох хөрсний нягт нь дунджаар 2.2-2.7г/см³ гэж үздэг.

Төслийн карьерын ухаш нь эвдэрсэн газрын ангиллаар гүн бус ангилалд багтах бөгөөд олборлолт хийгдсэн карьерыг MNS 5917:2008 “Уул уурхайн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Техникийн ерөнхий шаардлага” стандартын дагуу нөхөн сэргээлтийн ажлыг үе шаттайгаар явуулна.

“7.6 Зам барилгын материалын олборлолт явуулсан ил уурхайн бүх хажуу ханыг 18⁰ - аас ихгүйгээр налуулж тэгшлэн ургамалжуулна.”

“7.7 Шаардлагатай тохиолдолд халхлах үе тавих, чулуулгын геологийн болон язгуур сайжруулалтыг хийнэ.” Гэсэн заалтыг хангасан хучилт хийж, хөрсний налууг үүсгэсэн тохиолдолд хөрсний тогтвортой байдал хангагдаж, хөрс элэгдэл, эвдрэлд орох магадлал бага байх болно.

Зам барилгын ажлын элс-хайрганы олборлолтын нөхөн сэргээлтийн зардлыг БОНХАЖЯ-ний сайдын 2015 оны А-138 тушаалаар батлагдсан “Уул уурхайн үйл ажиллагааны улмаас эвдрэлд орсон газрыг нөхөн сэргээх ажлын зардлын үнэлгээ тооцох аргачлал”-ын дагуу уг уурхайд хамрагдах үзүүлэлтүүдээр тооцлоо.

Тухайн тооцооллоор **1 га газрын техникийн нөхөн сэргээлт 1.500.000 төгрөг – 3.500.000 төгрөг** болох бөгөөд нийт карьерийн эвдэрсэн талбайг **га-гаар** илэрхийлж, **1 га газрын техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлыг 1.500.000 төгрөг-өөр** тооцов.

2024 онд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн карьеруудад биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэх бөгөөд **1 га талбайд – 45,000 төг /1-р сортын үр/ * 55 кг = 2.475.000 төгрөг** -р гүйцэтгэнэ. Үүнд үрлэгч тракторын зардал тусгагдаагүй.

6.2. Зам ангийн түр кемп байсан газрын техникийн нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

“Тавантолгой – Манлай - Ханги ” чиглэлийн 470.90 км хатуу хучилттай замыг барьж буй нийт туслан гүйцэтгэгч, дэд гэрээлэгчдийн мэдээллийг дараах хэсэгт харуулав.

Тавантолгой-Манлай -Хангийн боомт чиглэлийн ачаа тээврийн авто замын төслийн гүйцэтгэгч кемпүүдийн байрлал								
Туслан гүйцэтгэгч	Багц	Хэсэг	Дэд гэрээлэгч	Байрлал	Байршил		Харьяалал	
					х	у		
"Ундарга-Од" ХХК	LOT-1	SEC-II	"МАКД" 1	5+300 /зүүн 250м/	569206.8941	4848037.803	ӨМ Цогтцэцийсум	Билгэх баг
		SEC-II	"МАКД" 2	15+000 /зүүн 300м/	579946.2978	4849945.995		
"SINOHYDRO Co" LLC	LOT-2	SEC-III	"KHAS DELKHII"	10+800 /баруун 200м/	620398.8824	4864214.684	ӨМ Манлай сум	Жаргалантбаг
		SEC-III	"SINOHYDRO Co"	42+800 /баруун 1.2км/	644191.149	4866490.938		
		SEC-IV	"SOLES"	17+300 /зүүн 500м/	666461.1399	4860019.751		
"CHINA-GEO" LLC	LOT-3	SEC-V	"Ажнай зам гүүр"	3+600 /баруун 500м/	703468.4517	4844714.37	ӨМ Манлай сум	Өгөөмөрбаг
		SEC-V	Туслан гүйцэтгэгч	22+200 /баруун 800м/	715979.2147	4830683.97		
		SEC-VI	"Тухлаг зам"	5+600 /зүүн 700м/	729038.298	4827807.731		
	LOT-4	SEC-VI	"Хоолойн бригад"	18+500 /зүүн 800м/	740689.285	4824002.25	ӨМ Ханбогд сум	Баян баг
		SEC-VI	"New land road" 1	24+500 /баруун 500м/	741284.7237	4816192.604		
		SEC-VI	"New land road" 2	42+600 /баруун 350м/	741752.7095	4802584.356		
"SINOHYDRO Co" LLC	LOT-4	SEC-VII	"БАТО"	3+600 /зүүн 800м/	263592.928	4797969.205	ӨМ Ханбогд сум	Эргэл баг
		SEC-VII	"Big Bold"	34+600 /баруун 600м/	284254.06	4782853.888		
		SEC-VIII	"Ургэх өгөөж"	20+300 /зүүн 300м/	313338.08	4785663.934		
		SEC-VIII	"SINOHYDRO Co"	25+000 /баруун 2.2 км/	322175.465	4782539.49		

"BUCC" LLC	LOT-5	SEC-IX	"Ургах өгөөж"	14+500			ДГ Хатанбулаг сум	Сулин хээр баг
		SEC-X	"BUCC" LLC	1+500 /зүүн 800м/	363725.123	4799868.287		
		SEC-X	Туслан гүйцэтгэгч	7+000				
"NDTK" LLC	LOT-6	SEC-XI	"NDTK" LLC	33+800 /зүүн 2.2км/	417277.449	4730820.495		
		SEC-XI	"Аргалант транс"	42+000 /зүүн 1.2км/	418327.253	4726221.826		

Дээр танилцуулсан туслан гүйцэтгэгч, дэд гэрээлэгч компаниуд нь зам барилгын ажлын гэрээний үүргээ дуусаад дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

Үүнд:

- Хатуу болон энгийн хог хаягдлыг цэвэрлэх
- Аюултай хог хаягдлыг эрх бүхий байгууллагад хүлээлгэн өгч, акт үйлдэх
- Талхлагдсан болон эвдрэлд өртсөн газрыг нөхөн сэргээх, хүлээлгэн өгөх
- Ашиглаж байсан худаг, уст цэгийг битүүмжлэн, сум орон нутагт хүлээлгэн өгөх, баримтжуулах зэрэг ажлуудыг гэрээгээр хүлээсэн үүрэг хариуцлагын хүрээнд гүйцэтгэнэ.

7. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө:

Архелоги палентлогийн тайланд туссанаар төсөл хэрэгжих талбайн орчимд түүх соёлын олдворын ул мөр байхгүй гэсэн дүгнэлт гарсан. Гэвч компаний хэмжээнд түүх соёл, архелогийн олдвор олдсон тохиолдолд хэрхэн ажиллах үеийн журам зааврыг боловсруулан компаний удирдлагаар батлуулж нийт ажиллагсад шинээр тус компанид орж буй ажилтан бүрд зааварчилгаа мэдээллийг өгч ажиллана.

Нийт ажиллагсадын нүдэнд ил харагдахуйц газарт түүх соёл архелогийн олдворын тохиолдол илэрсэн үед мэдээлэх холбоо барих хүний утасны дугаар дотоод холбооны дугаарыг тодорхой бичиж хүлээх тухай агуулгатай хялбар зааварчилгааг байршуулна.

8. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө:

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Байгалийн давагдашгүй хүчин зүйлсийн тохиолдол	Ажлын байрны үзлэг зохион байгуулах, гэнэтийн ослын үеийн сургалтанд нийт ажилчдыг хамруулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Тохиолдлын тоогоор	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Гамшиг, ослын үед ажиллах төлөвлөгөө” “Онцгой байдлын аваарь устгах төлөвлөгөө”
2	Хөрсний бохирдол, нефтийн бүтээгдэхүүний асгаралт (60 литр)	Байгаль орчны дотоод аудит, талбайн үзлэг шалгалт хийнэ. Тайланг боловсруулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Асгаралтын тоогоор	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
3	Зөвшөөрөлгүй газар хөндөх, карьер ашиглалт	Байгаль орчны дотоод аудит, талбайн үзлэг шалгалт хийнэ. Тайланг боловсруулна. Карьер ашиглалтын бүртгэлийг хөтлөнө.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
4	Зөвшөөрөлгүй худаг ус гаргах, орчныг бохирдуулах	Уст худаг гаргах зөвшөөрлийг зохих журмын дагуу урдчилан авна. Бүртгэлийг шинэчлэн гүйцэтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Худаг уст цэгийн тоогоор	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
5	Зэрлэг амьтан дайрч хөнөөх	Хурдны хязгаар болон мал, амьтны гарцын тэмдэг шаардлагатай цэгүүдэд байршуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Замын тэмдэг байрлуулах стандартын шаардлагаар	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-3 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
6	Химийн бодис хөрсөнд алдах, хаях	Химийн бодисын ашиглалт, хадгалалтанд хяналт тавих, ашиглагдаж буй химийн бодисын бүртгэлийг хийнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Асгаралтын тоогоор	Зардал шаардагдахгүй	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
7	Химийн бодисыг зөвшөөрөлгүй ашиглах	Химийн бодис ашиглах зөвшөөрлийг шалгах,	Зам барилгын ажлын	1	Зардал шаардагдахгүй	Төсөв шаардагдахгүй	2023 оны 2 улиралд	“Байгаль орчны дотоод

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			хүчинтэй хугацааг баталгаажуулна.	төслийн хэмжээнд					аудитын хөтөлбөр”
8		Хууль бус ан ав хийх	Сургалт, зөвлөмж, зааварчилгааг нийт ажилчдад өгнө. Мэдээллийг шаардлагатай хэсгүүдэд байршуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	1	Зардал шаардагдахгүй	Төсөв шаардагдахгүй	2023 оны 2-4 улиралд	Амьтны тухай хууль
9		Зөвшөөрөлгүй ургамал түүж, бэлтгэх	Сургалт, зөвлөмж, зааварчилгааг нийт ажилчдад өгнө. Мэдээллийг шаардлагатай хэсгүүдэд байршуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	1	Зардал шаардагдахгүй	Төсөв шаардагдахгүй	2023 оны 2-4 улиралд	Ургамал хамгааллын тухай хууль
1	Байгаль орчны зөрчил	Хог хаягдлыг ангилан ялгалт хийгдээгүй байх	Сургалт, зөвлөмж, зааварчилгааг нийт ажилчдад өгөх, Байгаль орчны дотоод аудит, талбайн үзлэг шалгалт хийнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Зардал шаардагдахгүй	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
2		Аюултай хог хаягдлыг зориулалтын бус талбайд түр хадгалсан	Байгаль орчны дотоод аудит, талбайн үзлэг шалгалт хийж, аюултай хог хаягдлыг бүртгэлжүүлнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Зардал шаардагдахгүй	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
3		Зэрлэг амьтан хооллож, тэжээх, гаршуулах	Сургалт, зөвлөмж, зааварчилгааг нийт ажилчдад өгнө.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	1	Зардал шаардагдахгүй	Төсөв шаардагдахгүй	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод сургалтын хөтөлбөр”
4		Ажлын байрны тоосжилт, дуу чимээний төвшин өндөр байх	Тоосжилт, дуу чимээг хяналтын цэгүүдэд хэмжинэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
5		Усны нөөцийг зориулалтын бусаар ашиглах	Сургалт, зөвлөмж, зааварчилгааг нийт ажилчдад өгнө.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
6		Уст задгай, худгийн эхийг бохирдуулах	Байгаль орчны дотоод аудит, талбайн үзлэг шалгалт хийж, тайланг улирал тутамд бэлтгэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

7	Хоол, үнсний хог хаягдлыг булшлахгүй, ил задгай байлгах	Хоол, хүнс, үнсний хаягдлыг ландфил аргаар булшилна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	10	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”
8	Хүрээлэн буй орчны бусад бохирдол үүсгэх	Байгаль орчны дотоод аудит, талбайн үзлэг шалгалт хийж, тайланг улирал тутамд бэлтгэнэ	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	3	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	“Байгаль орчны дотоод аудитын хөтөлбөр”

9. Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө:

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Ахуйн	Энгийн ахуйн хатуу хог хаягдал Ахуйн хог хаягдлыг түр хадгалах хашаажуулсан цэгтэй байна. Тогтоосон хуваарийн дагуу хог хаягдлыг ачуулна. Ингэхдээ хог хаягдал ачих дугаар, зөвшөөрөл авсан байна. Нийтийн хог хаягдлын цэвэрлэгээг хуваарийн дагуу тогтмол гүйцэтгэнэ. Манлай, Цогтцэций, Хатанбулаг сумдын байгаль хамгаалагч нартай хамтран сургалт зохион байгуулна. Хогийн ангилан ялгах савнуудыг байршуулна. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 14, 15 заалт) (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 4 дүгээр заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	5,000,000	6	30,000,000	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.2, 10.2.3, 10.2.6-р зүйл заалтууд,

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

2	Нүүрс тээвэрлэлтээс үүсэх ахуйн хог хаягдал	Байгаль орчны санамжийг тээврийн хэрэгслийн кабинд байрлуулах бөгөөд үүнийг холбогдох зааварчилгаанд нь оруулж өгнө. Түүнчлэн, нүүрс тээврийн зам дагуу хог хаягдлыг цэвэрлэх байгууллагатай гэрээ байгуулан хамтарч ажиллана. (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 3 дугаар заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Удаа	Гэрээнд тусгагдсан төлбөрөөр	10	Үйл ажиллагааны дотоод зардалд тусгасан.	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.2, 10.2.3, 10.2.6-р зүйл заалтууд,
3	Үнс, түргэн муудах хоол, хүнсний хаягдал	“Хоол болон үнсний хог булшлах зориулалтын цэг”-ийг байр сууц, хоолны газраас 60 метрээс багагүй зайд бие засах газраас тусад нь зонхилох салхины доод зүгт байрлуулах ба тогтмол булшлах, ариутгах ажлыг графикайн дагуу зохион байгуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	тон	-	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.2, 10.3.6-р зүйл заалтууд,
4	Хуванцар сав	Хашаажуулсан, тэмдэг бүхий саванд цуглуулан 2 дах түүхий эд авагч аж ахуй нэгжид нийлүүлнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	тон	-	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.17 -р зүйл заалт
5	Ахуйн бохир ус болон нийтийн бие засах газрууд	Хөрсийг бохирдуулахгүйн тулд шингэн хаягдал бохир усыг бохирын цооногт нийлүүлэхдээ зөвшөөрсөн талбайд хаяна. Ус бохирдуулсны төлбөрийг төлнө. Шаардлага хангахгүй нийтийн бие засах газруудыг буулгаж, стандартын шаардлага хангасан бие засах газрыг байгуулна.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Ус бохирдуулсны гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагааны дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Усны тухай хууль (2012-05-17) 24-р зүйл Хаягдал усны стандарт MNS 4943 2015

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

			(Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 12 дугаар заалт)							
6	Үйлдвэрийн	Хөрс хуулалтаас үүсэх сул шороо, том хайрган хаягдал хайрганцар, элсэнцэр овоолго хаягдал	Ашигласан карьерийн нөхөн сэргээлтийн буцаан дүүргэгч материал болгон дахин ашиглах, гадаргын гадаргын хэлбэржүүлэлт, түр замын сайжруулалтанд дахин ашиглана.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	М³	Тооцоолсон төсөвт өртгөөр	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Байгаль орчин. Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалал MNS 5916 2008
7		Автозамыг барихад асфальт, төмөр бетонон хийцийг газар дээр нь цутгах үед цемент, шохойн хаягдал	Барилгын хог хаягдлыг тусад нь цуглуулан, хог хаягдал тээвэрлүүлэх гэрээгээр сумын нэгдсэн хогийн цэгт хүргэнэ.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	тон	Хог хаягдлын гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.3-р зүйл заалт
8	Аюултай	Ашигласан тос масло, техникийн төрөл бүрийн шингэн тос, тосолгооны материал	Аюултай хог хаягдал үүсгэгчийн бүргэлийн дугаар авна. Зориулалтын тусгайлсан цэгт ангилан түр хадгална. Тоо төрлөөр бүртгэлжүүлнэ. Аюултай хог хаягдал, тээвэрлүүлэх, устгуулах гэрээний хүрээнд эрх бүхий байгууллагад нийлүүлэн, холбогдох актыг үйлдэнэ. (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 18 заалт)	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	Тон / кг	Хог хаягдлын гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.5 -р зүйл заалт
9		Хаягдал аккумулятор, батерей		Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	ш	Хог хаягдлын гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.5 -р зүйл заалт
10		Тос, тосоор бохирдсон материал		Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	кг	Хог хаягдлын гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.5 -р зүйл заалт
11		Хаягдал дугуй		Зам барилгын ажлын	ш	Хог хаягдлын гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17)

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

				төслийн хэмжээнд				дотоод зардлаар		10.2.5 -р зүйл заалт
12	Эмнэлгийн хог хаягдал	Зориулалтын цэгт хадгалан сумын эрүүл мэндийн төвд хүлээлгэн өгнө.	Зам барилгын ажлын төслийн хэмжээнд	кг	Хог хаягдлын гэрээний заалтаар	Бүртгэлээр	Үйл ажиллагаа дотоод зардлаар	2023 оны 2-4 улиралд	Хог хаягдлын тухай хууль (2012-05-17) 10.2.5 -р зүйл заалт	
Нийт:									30,000,000	

10. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр:

№	Хяналт шинжилгээний үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
1	Агаар: Тоос, мкг/м3 CO, мкг/м3 SO2, мкг/м3 NO2, мкг/м3	Замын трассын дагуух хяналтын 10 цэгээс	5 болон 10-р сард, нэг хоногийн турш	10	300.000	3.000.000	Мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ. Стандарт заасан хэмжээтэй харьцуулна.	Агаарын тухай хууль, MNS 4585:1998, MNS 4585:2016, MNS 5014 : 2009, Дизель хөдөлгүүртэй автомашин - Утааны тортогжилтын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга
2	Дуу чимээ: Хамгийн их түвшин, дБА Хамгийн бага, дБА түвшин Дундаж түвшин, дБА	Замын трассын дагуу 4 цэгээс, хамгийн их дуу чимээ бүхий ажлын байрны ойролцоо	5, 9 болон 12-р сард тус бүр нэг удаа	3	300,000	900,000	Мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ. Стандарт заасан хэмжээтэй харьцуулна.	MNS 4585:2007, Гадаад орчны агаарын түгээмэл зарим бохирдуулагчийн хүлцэх агууламж
3	Гадаргын ус: Гидрохимийн шинж чанар, мг/л Физикийн шинж чанар, 0C, Шим бохирдлын үзүүлэлтүүд, мг/л Хүнд металлын агууламж As, Pb, Zn, Cd, Fe	Замын трассын дагуу байрлах уст цэг, булаг, худаг	5 болон 10-р сард нэг удаагийн авалтаар 2 төрлийн дээж авна.	2	3,225,000	7,500,000	Мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ. Стандарт заасан хэмжээтэй харьцуулна.	MNS(ISO):4867:1999, MNS 13.060.50 усны химийн найрлагын стандарт, MNS 4586 : 1998 Усан орчны чанарын үзүүлэлт. Ерөнхий шаардлага, MNS4047:98 “Усан мандал, гадаргын усны чанарыг хянах журам”

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

4	Ургамал: Зүйл Бүрхэц Дундаж өндөр Биомасс	Трассын дагуух ургамлын судалгаа	7-р сард судалгаа хийх	1	2,000,000	2,000,000	Стандартад заасан хэмжээтэй харьцуулна.	MNS 5546 : 2005, Бэлчээрийн газрын хөрсний элэгдэл эвдрэл, ургамлын талхлагдлыг тогтоох ерөнхий шаардлага
5	Хөрс: Хөрсний механик бүрэлдэхүүн, физик чанар Агрохимийн чанар Хүнд металл (As, Pb, Zn, Cd, Fe) мг/л	Замын трассын дагуух хяналтын 10 цэгээс	7-р сард судалгаа хийх	1	7,500,000	7,500,000	Стандартад заасан хэмжээтэй харьцуулна.	MNS 3310 : 1991, MNS 3298-90, MNS 5850:2008, MNS ISO 11269-1:2002
6	Амьтны аймаг: Зүйлийн бүрдэл, Тоо толгой, Тархалт	Амьтны нүүдэл хийх, байрших магадлалтай цэг, Амьтад ундаалдаг газрын орчимд	5, 7 болон 9- р сард тус бүр нэг удаа	3	500,000	1,500,000	Зэрлэг амьтдын судалгааны хээрийн бичиглэл хийх, Нутгийн иргэд, ажилчдаас амьтны тархалттай холбоотой мэдээлэл, санал асуулга авах	Амьтны тухай хууль
7	Мэрэгч амьтдын судалгаа	Амьтны идээших талбай, уст цэгийн орчимд	8-р сард судалгаа хийх	1	1,000,000	1,000,000	Мэрэгч амьтдын судалгааны хээрийн бичиглэл хийх, идэш тэжээл амьдрах орчинд үнэлэлт өгөх	Амьтны тухай хууль
Нийт:								23,400,000

11. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө:

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь			Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар
			2023 он				
			Сар...	Сар...	Сар...		
1	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж, батлуулах	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор			"Тахилт Хайрхан Трансс" ХХК-ийн байгаль орчны алба	БОМТ – 2022 оны хэрэгжилтийн байдал хангалтгүй үнэлэгдсэн тул тухайн жилийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлуудыг гүйцэлдүүлэн, дахин ажлын хэсгээр үнэлүүлэхээр болсон. Иймд БОМТ-2023 боловсруулж, батлагдах хугацаа оройтсон.
2	Батлагдсан байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг бүх шатны Засаг дарга, байгаль орчны улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч, аймгийн БОАЖГ-т хүлээлгэн өгөх, танилцуулга хийх	Үйл ажиллагааны дотоод зардалд тусгагдана.	8-р сарын 15-ны дотор				Батлагдсан БОМТ-2023-ийг зам барилгын төслийн ажлын холбогдох бүх шатны оролцогч талууд, тэдгээрийн төлөөлөлд хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр түгээнэ.
3	Ус ашиглах боломжит нөөцийн дүгнэлт гаргуулах	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор				"Ус" төрийн өмчит газраар гаргуулна.
4	Ус ашиглуулах дүгнэлт гаргуулах	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор				Ус ашиглах дүгнэлтийг "Галба-Өөш-Долоодын сав газар"-аар шаргуулна.
5	Ус ашиглуулах захирамж гаргуулах, гэрээ байгуулах	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор				Ус ашиглах гэрээг "Галба-Өөш-Долоодын сав газар"-тай байгуулна.
6	Эрүүл ахуйн бүс тогтоолгох захирамж гаргуулах	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор				Сумын засаг даргаар эрүүл ахуйн бүс тогтоох тухай захирамж гаргуулан, уст худагт хамгаалалтын бүсийг хийнэ.
7	Бохир ус хаях цэг тогтоолгох	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор				Бохир ус хаях цэгийг сумын засаг даргаар тодорхойлуулж, стандартын дагуу тоноглоно.
8	Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг байгуулах	Зардал шаардагдахгүй	8-р сарын 15-ны дотор				Ус бохирдуулсны төлбөрийн гэрээг "Галба-Өөш-Долоодын сав газар"-тай байгуулна.
9	Байгаль орчны хөндлөнгийн аудит хийлгэх (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 31 заалт)	20,000,000	9-10 сард				Байгаль хамгаалах тухай хуулийн 10 ¹ заасанчлан байгаль орчны хөндлөнгийн аудитыг эрх бүхий байгууллагаар хийлгэнэ.
10	Байгаль орчны дотоод аудит хийх	Зардал шаардагдахгүй	3,5,9 саруудад				Байгаль орчны хуулийн хэрэгжилтийг дотоод аудитаар хянан магадлаж, шаардлагатай арга хэмжээг тухай бүрт хэрэгжүүлэн ажиллана.
11	Хууль нийцлийн үнэлгээг өөрсдийн байгаль орчны системдээ хийх	Зардал шаардагдахгүй	6 сараас – 10 сар хүртэлх хугацаанд				Байгаль орчинтой холбоотой хуулийн шаардлагууд, тэдгээрийн хэрэгжилтийг өөрсдийн хэрэгжүүлж буй

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

				системдээ хийж, цаашид авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай ажлуудыг тодорхойлон, арга хэмжээ авна.
12	Заган ойн нөхөн төлбөр тооцуулах, хохирлыг барагдуулах (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 7 заалт)	Урдчилан тооцох боломжгүй.	10-р сарын 31-ний дотор	
13	Мэдрэгчтэй камер, уст цэгийг гаргах (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 9 заалт)	Урдчилан тооцох боломжгүй.	11-р сарын 1-ний дотор	
14	Байгаль орчны дотоод журам хөгжүүлэлт, шинэчлэлт	Зардал шаардагдахгүй	12-р сарын 31-ний дотор	2023 онд байгаль орчны дотоод журмууддаа хөгжүүлэлт, сайжруулалтыг хийх бөгөөд нийт ажилчдад түгээх ажлыг гүйцэтгэнэ.
15	Байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдийг тэмдэглэн өнгөрүүлэх	10,000,000	11-р сарын 1-ний дотор	Олон улсын байгаль орчны тэмдэглэлт өдрүүдийг тодорхой төлөвлөсөн ажлын хүрээнд тэмдэглэн өнгөрүүлж байна.
16	Орчны мониторингийн багаж хэрэгсэл нэмэлтээр авах	15,000,000	8-р сарын 30-ний дотор	Шаардлагатай мониторингийн багаж хэрэгслүүд нэмэлтээр авч, орчны хяналт шинжилгээний ажилд ашиглана.
17	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг танилцуулах (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 1 дүгээр заалт)	1,500,000	12-р сарын 1-ний дотор	БОМТ-2023-ийн биелэлтийн тайланг зам барилгын төслийн ажлын холбогдох бүх шатны оролцогч талууд, тэдгээрийн төлөөлөлд хэвлэмэл болон цахим хэлбэрээр түгээнэ.
18	Ус ашиглалтын гэрээг дүгнүүлэх	Зардал шаардагдахгүй	12-р сарын 31-ний дотор	2023 оны ус ашиглалтын гэрээг “Галба-Өөш-Долоодын сав газар”-аар дүгнүүлнэ.
19	БОХ тайланг сумын Засаг даргын тамгын газарт гарган мэдүүлэх (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 30 заалт) (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 7 дугаар заалт)	Зардал шаардагдахгүй	11-р сарын 1-ний дотор	БОХ тайланг бэлтгэн, сумын Засаг даргын тамгын газарт гарган хэвлэмэл болон цахим байдлаар тайлагнана.
20	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг үнэлүүлэх	1,500,000	12-р сарын 31-ний дотор	Зохих журмын хүрээнд тайланг боловсруулан, ажлын хэсгээр үнэлүүлэх ажлыг гүйцэтгэнэ.
21	Нөлөөллийн бүсийн нүүлгэн шилжүүлэлт нөхөн олговрыг шийдүүлэх	Урдчилан тооцох боломжгүй.	8-р сарын 15-ны дотор	Өмнөговь аймгийн Манлай сумын Өгөөмөр багийн нутагт чулуу бутлуурын нөлөөлөлд байгаа Нармандах,

Байгаль орчны менежмент төлөвлөгөө – 2023

	(Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 9 дүгээр заалт)				Баасанжав, Өнөржаргал хэмээх 3-н өрхийн нөлөөллийг тогтоож, нөхөн олговрыг олгоно.
22	Аймгийн УЦУОХШ-ны газраар хяналтын шинжилгээг иж бүрэн хийлгэх (Дорноговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 01-р сарын 30-ний өдрийн 41 дугаар бүхий албан бичгийн 12 заалт)	10,000,000	9 сараас – 10 сар хүртэлх хугацаанд		Замын төслийн дагуу хөрс, ус, агаарын шинжилгээг Өмнөговь аймаг болон Дорноговь аймгийн УЦУОХШ-ны газраар иж бүрэн хийлгэж хариунд үндэслэн шаардлагатай арга хэмжээг төлөвлөн хэрэгжүүлнэ.
23	Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах ажлын хүрээнд автомат худаг, хөв цөөрмийн ажлыг Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-т хүлээлгэн өгөх (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 8 дугаар заалт)	Гэрээнд заасан мөнгөн дүнгээр	9 сараас – 10 сар хүртэлх хугацаанд		Тухайн ажил 2023 оны 4-р сард эхэлсэн бөгөөд энэ ондоо ашиглалтанд орно.
24	Цогтцэций сумын төвлөрсөн хог хаягдлын төвд ландфиллын зураг хийлгэх (Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-ын 2023 оны 08-р сарын 10-ны өдрийн албан зөвлөмжийн 5 дугаар заалт)	Урдчилан тооцох боломжгүй.	9 сараас – 10 сар хүртэлх хугацаанд		Мэргэжлийн эрх бүхий байгууллагаар хийлгүүлэх, Өмнөговь аймгийн БОАЖГ-т ажлын тайланг хүлээлгэн өгнө.
Нийт:					58,000,000

12. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө:

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнахад оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
	Бүх шатны Засаг дарга, Байгаль орчны улсын байцаагч, байгаль хамгаалагч	Хуралд танилцуулах, Уулзалт	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайлан, Ирэх оны төлөвлөгөө	12-р сарын 1-ний дотор	Үйл ажиллагааны дотоод зардалд тусгагдана.	“Тахилт хайрхан транс” ХХК Байгаль орчны алба	Сумын төв, хурлын заал
	Төрийн бус байгууллага, олон нийт	Хуралд танилцуулах, Уулзалт	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайлан	12-р сарын 1-ний дотор	Үйл ажиллагааны дотоод зардалд тусгагдана.	“Тахилт хайрхан транс” ХХК Байгаль орчны алба	Багийн төв, Хурлын заал
	Орон нутгийн байгаль орчны газар	Шинжээчдийн дүгнэлтээр баталгаажна	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайлан	12-р сарын 31-ний дотор	Үйл ажиллагааны дотоод зардалд тусгагдана.	“Тахилт хайрхан транс” ХХК Байгаль орчны алба	Сум, багийн төв, хурлын заал
	Төрийн захиргааны төв байгууллага	Тайлан, төлөвлөгөөг цаасан болон цахим хэлбэрээр	БОМТ-ийн тухайн жилийн тайлан, Ирэх оны Төлөвлөгөө хянан, батлуулах	1-р сарын 10-ны дотор	Үйл ажиллагааны дотоод зардалд тусгагдана.	“Тахилт хайрхан транс” ХХК Байгаль орчны алба	Улаанбаатар хот

13. 2023 оны байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөний нийт зардал:

2023 оны “Тавантолгой – Манлай - Ханги” чиглэлийн хатуу хучилттай, хүнд даацын авто замыг барих төслийн байгаль орчны менежмент төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зардлыг дараах хүснэгтэд харуулав.

№	Зардлын нэр	Төсөв
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах	26 000 000.0
2	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	23 400 000.0
3	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлт	92 900 000.0
4	Хог хаягдлын менежмент	30 000 000 .0
5	Удирдлага зохион байгуулалтын зардал	58 000 000.0
Нийт:		230 300 000.0

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ГАЗАР**

Орон нутгийн өмчийн III байр, Залуучууд гудамж,
3 дугаар баг, Сайншанд сум, Дорноговь аймаг, 44103

Утас: (976) 7052 2663, факс: (02-522) 4-27-26

Цахим шуудан: Dgaboajg@do.mnc.gov.mn

Цахим хаяг: www.do.mine.gov.mn

2023.01.30 № 41

танай _____-ны № _____-т

ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ ЛАЙ ЖЭНЬ БАО ТАНАА

Дүгнэх хуудас болон чиглэл
хүргүүлэх тухай

Танай хэрэгжүүлж буй хүнд даацын авто зам байгуулах төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт **90.0 хувьтай** үнэлэгдсэн дүгнэх хуудсыг хүргүүллээ.

2023 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлэх асуудлыг чиглэл болгож байна.

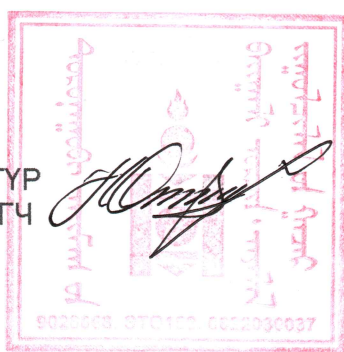
1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг төслийн онцлогт тохируулан бодитой төлөвлөж, сөрөг нөлөөллийг бууруулахад анхаарч, үр дүнг тоо баримттай тайлагнах
2. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2021 оны 10 дугаар сарын 04-ны 58 дугаар зарлигийн дагуу "Тэр бум мод тарих" үндэсний хөдөлгөөнийг хэрэгжүүлэхэд идэвх санаачлагатай оролцож тайлан мэдээ ирүүлэх
3. Өнгөрсөн онуудад ашигласан карьеруудын техник болон биологийн нөхөн сэргээлтийг хийж, аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулагдсан ажлын хэсэгт хүлээлгэн өгөх
4. Карьерийн нөхөн сэргээлтэд нутгийн унаган ургамалыг тарималжуулахад анхаарах
5. Нөхөн сэргээлт хийсэн талбайг тэмдэгжүүлж, зургийг 1:1000-1:2000 хураангуйлалтай, газарзүйн мэдээллийн системийн зургийн *.shp өргөтгөлтэй файл, баталгаажуулан авсан фото зургийг тайланд хавсаргаж ирүүлэх
6. Карьер болон барилга байгууламж барихаар төлөвлөж ухсан хоосон нүхэнд мал амьтан унаж бэртэхээс сэргийлж хашаажуулах
7. Авто замын трассын дагуу өртөж буй заган ойн хохирлын үнэлгээг тооцуулах
8. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний хүрээнд заг модыг үрслүүлж тариалах
9. Зэрлэг амьтны усан хангамжийг сайжруулахад зориулж мэдрэгчтэй худаг гарган камержуулах
10. Хууль бус ангийн талаарх үйл ажиллагааны мэдээллийг холбогдох газруудад шуурхай мэдээлж бүртгэлд авч ажиллах

442320030

11. Тээврийн жолооч нарын үүрэг хариуцлагыг сайжруулахад анхаарах /ил задгай хог хаях, маршрутын бус замаар тээвэр хийх/
12. Орчны хяналт шинжилгээг тогтмолжуулан хяналт тавин жил жилээр харьцуулан дүн шинжилгээг аймгийн УЦУОШТ-ийн лабораториар бүрэн хийлгэх, сорилын дүнд дүгнэлт гаргуулах
13. Стандартаас давсан үзүүлэлт болон зам барилга, бүтээн байгуулалт, тээвэрлэлтээс үүсч буй тоосны нөлөөллийг хянах, бууруулах арга хэмжээ авч төлөвлөн хэрэгжүүлэх
14. Хатанбулаг сумын нутагт байрлах 4,5,6 дугаар лотуудын кемпийн хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгаж, дахин ашиглах цэгт өгөх
15. Трассын зам дагуух хог хаягдлыг тогтмол цэвэрлэж хэвших
16. Тосоор бохирдсон хөрсийг цэвэрлэж саармагжуулах арга хэмжээг авах
17. Авто засвар болон авто зогсоолын талбайг тос нэвчүүлэхгүй байхаар хайрган буюу бетонон хучилттай болгох
18. Аюултай хог хаягдлын бүртгэлийн дугаар авах
19. Аюултай хог хаягдлыг хуулийн хугацаанд хадгалах, хуулийн хугацаа өнгөрсөн тохиолдолд эрх бүхий байгууллагад шилжүүлэх арга хэмжээг хэрэгжүүлж ажиллах
20. Зам байгуулалтын үед шингэн хог хаягдлын зориулалтын цэгийг байгуулж ашиглах
21. Нүхэн жорлон MNS5924:2015 Нүхэн жорлон угаадасны нүх техникийн шаардлагыг хангаж ажиллах
22. Байгаль орчин ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, барилга хот байгуулалтын сайдын хамтарсан 2015 оны 06 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/230/127 тоот тушаалаар баталсан “Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн хамгаалалтын эрүүл ахуйн дэглэмийг мөрдөх журам”-ын дагуу худаг, уст цэгүүдэд хамгаалалтын бүс тогтоох
23. Монгол Улсын MNS4943:2015. Усны чанар, хаягдал усны стандартыг мөрдөж ажиллах
24. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайд, Эрүүл мэндийн сайдын 2018 оны 04 дугаар сарын 05-ны өдрийн А/82/128 дугаар хамтарсан тушаал “Ус ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага нь ахуйн бохир ус зайлуулах цэгээ ус тусгаарлагчаар тусгаарлаж тохижуулах” журмыг мөрдөж ажиллах
25. Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын 2013 оны А-156 тоот тушаалаар баталсан “Ус ашиглалт, хэрэглээг тоолууржуулах журам”-ын хэрэгжилтийг ханган ажиллах
26. Ашиглалтын худгуудын тоолуурыг шугам хоолойтой холбох
27. Зөвшөөрөлгүй цооног гарган ус авч ашиглахгүй байх
28. Ашиглахгүй болсон худгийн цооногийг битүүмжилж суманд хүлээлгэж өгөх
29. Унд ахуй болон технологийн усыг ашиглахдаа дүгнэлтэд заасан эх үүсвэрээс авч ашиглах

30. БОАЖС-ын 2019 оны 09-р сарын 19-ны А/527 тоот тушаалаар батлагдсан Байгаль орчны статистик мэдээллийн маягтаар ус, хог болон бусад мэдээллийг сумын байгаль орчны асуудал хариуцсан мэргэжилтэнд гаргаж өгч байх
31. Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 10¹ 1-д заасны дагуу Байгаль орчны аудит хийлгэн аудитын зөвлөмжийн биелэлтийг заасан хугацаанд ирүүлэх, дотоод хяналтыг сайжруулахад анхаарах
32. Батлагдсан зураг төсвийн дагуу гүйцэтгэж байгаа ажлыг менежментийн төлөвлөгөөнд оруулахгүй байх
33. БОАЖС-ын 2019 оны А/618 тоот тушаалаар батлагдсан журмын дагуу дутуу ирүүлсэн хавсралт болон 2021 онд өгсөн чиглэлийн дагуу биелэлтийг гаргаж ирүүлнэ үү.

ДАРГЫН ҮҮРГИЙН ТҮР
ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Н.ОТГОНБАЯР

ДОРНОГОВЬ АЙМГИЙН ХАТАНБУЛАГ СУМЫН НУТАГТ ОРШИХ
 “ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС” ХХК-ИЙН АВТОЗАМ БАЙГУУЛАХ ТӨСЛИЙН
 2022 ОНЫ БОМТ-НИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ДҮГНЭХ ХУУДАС

Дугаар 2022/12

Төсөл хэрэгжүүлэгч ААН-ийн нэр: ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС” ХХК

Төслийн байршил: Дорноговь аймаг, Хатанбулаг сум

Аж ахуйн нэгжийн регистрийн дугаар: 6284655

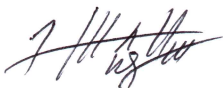
Огноо: 2023.01.27

№	Комиссын гишүүдын нэр	Авбал зохих оноо	Нийт оноо	Дундаж	Үндэслэл, шаардлага
	Бүрэлдэхүүн хэсэг				
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	20	89.7	17.9	
2	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт	30	134.6	26.9	
3	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт	5	25	5	
4	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	15	70.7	14.1	
5	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	10	44.4	8.9	
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт	10	41.7	8.3	
7	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт	5	22.9	4.6	
8	Аймаг, сумын орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийсэн ажил болон нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах, төлөвлөгөөний биелэлт	5	21.4	4.3	
9	Эцсийн дүн	100	450.4	90.0	

Дүгнэлт: БОАЖС-ын 2019 оны 10-р сарын 29-ны А-618 тушаалаар батлагдсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журмын дагуу

“ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС” ХХК-ийн Хүнд даацын авто зам байгуулах 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэлийг 90.0 хувьтай дүгнэв.

ДҮГНЭСЭН:

Комиссын дарга:		Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын даргын үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч Н.Отгонбаяр
Нарийн бичгийн дарга:		Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын уул уурхай, үнэлгээний мэргэжилтэн Д.Болормаа
Гишүүд:		Аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газрын усны мэргэжилтэн Ш.Амгалансайхан
		Аймгийн Байгаль орчин аялал жуулчлалын газрын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч Э.Анхбаяр
		Галба-Өөш Долоодын Говийн Сав газрын захиргааны усны барилга байгууламж, үйлдвэр хөдөө аж ахуйн ус ашиглалтын мэргэжилтэн Э.Жанчивдорж

ХҮЛЭЭН ЗӨВШӨӨРСӨН:

“ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС ХХК-ИЙН ХАБЭАБО-НЫ ХЭЛТСИЙН МЕНЕЖЕР.....С.САРАНХҮҮ

20 ²³ оны ⁰³ сарын ²⁰ өдөр

**БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ,
НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙГ ХҮЛЭЭН АВСАН
АЖЛЫН ХЭСГИЙН ДҮГНЭЛТ**

2023-05-15

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу Цогтцэций, Манлай, Ханбогд сумдын нутагт Тавантолгой-Манлай-Ханги чиглэлийн хүнд даацын хатуу хучилттай авто зам байгуулах төслийн “Тахилт хайрхан транс ХХК”-ний 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн нэмэлт тайлан, биелэлтийг газар дээр нь үзэж дараах дүгнэлтийг гаргав.

**ТАВАНТОЛГОЙ-МАНЛАЙ-ХАНГИ ЧИГЛЭЛИЙН ХҮНД ДААЦЫН ХАТУУ ХУЧИЛТТАЙ
АВТО ЗАМ БАЙГУУЛАХ ТӨСЛИЙН 2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ ДҮГНЭХ ХУУДАС /нэмэлт/**

№	Бүрэлдэхүүн хэсгүүд	Биелэлтийн оноо	Тайлбар, үндэслэл
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний биелэлт /20/	18	<p>Нийт 19 ажил төлөвлөснөөс агаар орчныг сайжруулах зорилгоор 6 ажил төлөвлөж 90%, хөрс хамгаалах зорилгоор 3 ажил төлөвлөж 90%, усан орчинг хамгаалах зорилгоор 6 ажил төлөвлөж 93%, амьтан хамгаалах чиглэлээр 4 ажил төлөвлөж 87.5%-тай хэрэгжүүлсэн байна.</p> <p>Нэмэлт тайлангаар мал амьтны гарц гарам байгуулах ажлыг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран байршлыг тогтоон, зураг төсөвт тусгасан, зэрлэг амьтдад зориулсан автомат ажиллагаатай уст цэг байгуулах ажлыг мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж байгаа, кемпүүдийн хог хаягдлыг цэвэрлэсэн, сургалт зохион байгуулсан, хог түр хадгалах цэгтэй болсон, Манлай сумын Засаг даргын захирамжаар эрүүл ахуйн бүс тогтоосон, ус ашигласны төлбөр төлж, гэрээ дүгнэсэн, түр замын засвар үйлчилгээ, усалгаа арчилгааг хийж эхэлсэн, техникийн засвар үйлчилгээ хийх талбай бэлтгэсэн байна.</p> <p>Нийт хэрэгжилт 90.1%</p>
2	Орчны тохижилт, нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөөний биелэлт /30/	27	<p>Нийт 5 ажил төлөвлөсөн. Нэмэлт тайлангаар түр кемпүүдийн хог хаягдлыг цэвэрлэсэн. Ашиглалт дууссан ТТАМ-ын Цогтцэций сумын нутагт байрлах зөвшөөрөлтэй 2, зөвшөөрөлгүй 1 карьерын нөхөн сэргээлтийг стандарт шаардлагын дагуу бүрэн хийж хүлээлгэн өгсөн. Мөн ажлын хэсгээс өгсөн зөвлөмжийн дагуу Манлай сумын нутагт</p>

			<p>эдвэрч эзэнгүй орхигдсон 5 га техникийн нөхөн сэргээлтийг хийж гүйцэтгэсэн байна. Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд хийх ажлын төлөвлөгөө боловсруулаагүй, 5 кемп бүхий газарт 92 ширхэг улиас, хайлаас тарьсан.</p> <p>Нийт хэрэгжилт 90%</p>
3	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний биелэлт /5/	5	Төлөвлөгдөөгүй
4	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт /15/	13.8	<p>Нийт 4 ажил төлөвлөж, 3 ажлыг 100%, Нэмэлт тайлангаар шатах тослох материал асгарахаас хамгаалах, асгарсан тохиолдолд нэвчих шингээх материал байрлуулах, бохирдсон хөрсийг саармагжуулах талбайг бэлтгэх ажлыг хийж эхлүүлсэн /70%/. Засварын хэсгийг хөрс бохирдохоос хамгаалж тусгаарлах хучилт хийсэн. Асгаралтын үеийн зааварчилгаа боловсруулж, ажилчиддаа танилцуулсан байна.</p> <p>Нийт хэрэгжилт 92.5%</p>
5	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт /10/	9.5	<p>Нийт 10 ажил төлөвлөж 32 хувьтай хэрэгжүүлсэн байсан ба нэмэлт тайлангаар хог хаягдлыг төрөлжүүлэн ангилан ялгах, хогийн сав байрлуулах, орчны хог цуглуулах, хог хаягдлын гэрээ байгуулах, тайлан мэдээ /БОХ/-г орон нутагт хүргүүлэх, бүх нийтийн цэвэрлэгээ зохион байгуулах, сургалт зохион байгуулах зэрэг ажлуудыг хийсэн байна. Сумдад хог хаягдлын ангилан ялгалтын сав байрлуулахаар захиалсан, хөрс бохирдуулагч 4 жорлонг татан буулгаж ариутгал халдваргүйтгэл хийсэн.</p> <p>Нийт хэрэгжилт 95%</p>
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн биелэлт /10/	10	<p>Нийт 5 ажил төлөвлөж нэмэлт тайлангаар бүрэн хэрэгжүүлсэн.</p> <p>Нийт хэрэгжилт 100%</p>
7	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний биелэлт /5/	4.25	<p>Нийт 4 ажил төлөвлөж, нэмэлт тайлангаар хөв цөөрөм байгуулах ажлыг усны мэргэжлийн байгууллагаар гүйцэтгүүлж байгаа, нийт ажилчдад байгаль хамгаалах, хог хаягдал хаяхгүй байх, асгаралтаас хамгаалах сургалт хийж, бүх нийтийн цэвэрлэгээ хийсэн байна. Цогтцэций суманд байгаль хамгаалах тэмдэглэлт өдрийг зохион байгуулаагүй.</p> <p>Нийт хэрэгжилт 85%</p>
8	Аймаг сумын орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын шаардлагаар хийсэн ажил болон	3.5	<p>Нийт 4 ажил төлөвлөж, олон нийтэд тайлагнах заалтыг Ханбогд, Цогтцэций сумдад хэрэгжүүлээгүй, нэмэлт тайлангаар сумдын ЗДТГ, Байгаль хамгаалагч, БОХУБ</p>

нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөөний биелэлт /5/		нарт жилийн эцсийн тайлан болон БОХ тайланг хүргүүлсэн. Нийт хэрэгжилт 70%
Дүн (арифметик дундаж)	91.5	Хангалттай

Тахилт хайрхан транс ХХК нь 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан 8-н бүрэлдэхүүн хэсэг ажлын хэрэгжилтийг нэмэлт тайлангаар 91.5 оноотой хангалттай хэрэгжүүлсэн гэж дүгнэв.

Комиссын дарга

Гишүүд

Нарийн бичгийн дарга

Хүлээн зөвшөөрсөн
Тахилт хайрхан транс
ХХК-ний Гүйцэтгэх
захирал

Х.Отгонмөнх
/БОАЖ-ын газрын дарга/
Т.Бадамцэцэг
/Зүүн бүс хариуцсан БОХУБайцаагч/
Э.Мангивдорж
/Галба-Өөш-Долоодын говийн сав газрын захиргааны төлөөлөл/
Ц.Мөнхдэлгэр
/Цогтцэций сумын Сийрс багийн ИТХ-ын дарга, иргэний төлөөлөл/
Л.Энхцэцэг
/Цогтцэций сумын Сийрст багийн Засаг дарга, иргэний төлөөлөл/
Б.Жаргал
/Цогтцэций сумын Билгэх багийн Засаг дарга, иргэний төлөөлөл/
М.Цэрэнсодном
/Манлай сумын нутаг дэвсгэр хариуцсан Байгаль хамгаалагч/
А.Ганхуяг
/Манлай сумын Байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч/
М.Дондов
/Манлай сумын Өгөөмөр багийн Засаг дарга, иргэний төлөөлөл/
Ж.Эрдэнэбаяр
/Манлай сумын Жаргалант багийн Засаг дарга, иргэний төлөөлөл/
Б.Оргилмаа
/БО-ны газар, газрын хэвлий түүний баялагийн ашиглалт, нөхөн сэргээлт, байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хариуцсан мэргэжилтэн/
Лай Жэнь Бао

“ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС” ХХК-НИЙ ТАВАНТОЛГОЙ-МАНЛАЙ-ХАНГИ
ЧИГЛЭЛИЙН ХҮНД ДААЦЫН ХАТУУ ХУЧИЛТТАЙ АВТО ЗАМ БАЙГУУЛАХ
ТӨСЛИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНД
ТУСГАХ САНАЛ, ЦААШИД АНХААРАХ АСУУДАЛ

2023.08.10

БОМТ-ний биелэлтийг дүгнэсэн ажлын хэсгийн зүгээс дараах ажлуудыг 2023 онд хэрэгжүүлж ажиллахыг төсөл хэрэгжүүлэгч Тахилт хайрхан транс ХХК-д зөвлөж байна. Үүнд:

1. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг тайлант хугацаанд бүрэн хэрэгжүүлэх, хэрэгжилтийн тайлан боловсруулалтыг сайжруулах, тайланд хийгдсэн ажлыг хүрсэн түвшинтэй нь тоо баримттай дэлгэрэнгүй бичих
2. Түгээмэл тархацтай ашигт малтмалын орд газруудад нөхөн сэргээлт хийж 2023 оны 10 дугаар сарын 01-ны дотор Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт хүлээлгэн өгөх
3. Тээврийн жолооч нарын байгаль хамгаалах үүрэг хариуцлагыг сайжруулах, ил задгай хог хаях, зориулалтын бус газар засвар үйлчилгээ хийх, маршрутын бус замаар тээвэр хийх зэрэг зөрчил дутагдлыг арилгах
4. Сумын байгаль хамгаалагчтай хамтран сургалт зохион байгуулах, хог хаягдлын ангилан ялгалтын сав байршуулах,
5. Цогтцэций сумын төвийн төвлөрсөн хог хаягдлын төв, ландфиллын зураг төсөв хийлгэх
6. Аюултай хог хаягдлын дахин ашиглалтыг сайжруулах, хөрсөнд асгаралт, нэвчилт өгөх хөрс бохирдохоос хамгаалах талбайг байгуулах
7. Байгаль орчны статистик мэдээ /БОХ/ болон бусад холбогдох тайлан мэдээг тухай бүрт сумын Байгаль хамгаалагчид өгч байх
8. Биологийн олон янз байдлыг хамгаалах ажлын хүрээнд хийгдэж буй зэрлэг амьтдад зориулан автомат ажиллагаатай уст цэг, хөв цөөрмийн ажлыг 2023 оны 09 дүгээр сарын 01-ны дотор Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газарт хүлээлгэн өгөх
9. Нөлөөллийн бүсийн айл өрхийн нүүлгэн шилжүүлэлтийн нөхөн олговрын асуудлыг бүрэн шийдвэрлэж дуусгах
10. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачлагаар зохион байгуулагдах “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд 250,000 модыг зам дагуу ургуулах төлөвлөлтийг хийж 2023 оны 09 дүгээр сарын 15-ны өдрийн дотор байлуулах, хэрэгжүүлж ажиллах
11. Манлай сумын төвийн төвлөрсөн хогын цэгийн орчмыг цэгцэлж цэвэрлэх
12. Хатуу хучилттай авто зам байгуулах төслийн хэмжээнд стандартын шаардлага хангаагүй нүхэн жорлонг буулгаж, ариутган стандартын шаардлага хангасан нийтийн бие засах газартай болох

----- о О о -----

“ТАХИЛТ ХАЙРХАН ТРАНС ХХК”-Д

ӨМНӨГОВЬ АЙМАГ
МАНЛАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА

201 тоот, Нутгийн удирдлагын ордон, Далай баг,
Манлай сум, Өмнөговь аймаг, 46027
Утас: (976)70536610,
И-мэйл: Manlai_sum2015@yahoo.com

2023.05.19 № 1-152
танай _____ -ны № _____ Т

Хамтран ажиллах тухай

Таван толгой-Манлай-Ханги чиглэлийн 471 км хатуу хучилттай авто замын төсөл нь Улсын Их Хурлын 2018 оны 73-р тогтоол, Концессын гэрээ байгуулах тухай Засгийн газрын 2019 оны 238-р тогтоол зэрэг хүчин төгөлдөр эрх зүйн актын дагуу ажил хийгдэж байна. “Тахилт хайрхан транс” ХХК нь сум орон нутагтай харилцан хамтран ажиллах гэрээг байгуулан эхнээсээ хэрэгжүүлэн эхэлсэн.

Тус гэрээнд Монгол улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан “Тэрбум мод” хөтөлбөрийн хүрээнд хамтран ажиллах зүйл заалт тусгагдсан.

Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, хамгаалах бодлого, төлөвлөлтийг хэрэгжүүлж бүх нийтээр мод тарих арга хэмжээг хавар, намар үр дүнтэй зохион байгуулан, нийтийн эзэмшлийн ногоон байгууламжийн хэмжээг нэмэгдүүлж, арчилгаа, хамгаалалтыг сайжруулах арга хэмжээг орон нутагт зохион байгуулж ирлээ.

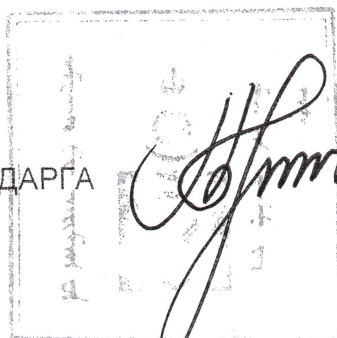
Сумын хэмжээнд төвдөө 2022 онд 1000 мод бүхий ойн төглийг барьж байгуулан арчилгаа усалгааг хийж гүйцэтгэж ирсэн боловч гадна хашаажуулалт шаардлага хангахгүй болсон тул хийсэн ажил тодорхой үр дүнд хүрэхгүй байна.

Иймд танай компанитай хамтран тус ойн төглийн хашаа усалгааны системийг шинэчлэх ажлыг хамтран хэрэгжүүлэх хүсэлтэй байна.

Өмнөговь аймгийн Засаг даргын албан тоотыг хавсаргав.

Хавсралт 1 хуудастай

ЗАСАГ ДАРГА

П.БААСАНЦОГТ